

היי. באר חזן

ספר

שומר הברית

זה דבר חדש אשר לא היה לעולמים סדר לימוד הלילה • קודם יום
 המילה • שחברו ויסדו חכמי הדורות שבארץ הקדושה בירושלים
 תוב"צ היא העיר המהוללה • וקראו לחיבור זה שומר
 הברית ע"ש שהיא שמירה מעולה •
 וסגולה גדולה • לרך הנימול
 להגין עליו מכל
 מכשול ותקלה

הוצאת ודוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
 ע"י חיים תש"ע

These images are from the collection of the Library of the Jewish Theological Seminary (JTS). JTS holds the copyrights to these images. The images may be downloaded or printed by individuals for personal use only, but may not be quoted or reproduced in any publication without the prior permission of JTS.

גם תמצא בו כמה דיני וחפלה ברכת האם
 של המלך כמנהג אשכנז
 ופולין :

תובא לבית הדפוס על ידי איש צדיק תמים הי"ח
 והזדוני במהרה"ר שלמה במדור"ר
 ישראל מואבגא :

באמשטרדם

בדפוס האמונה אשר הוקם ע"י מהוצא
 יוסף דייזן נר"ו :

עם הדעת לפ"ק :

תעט

הסכמת הגאון הגדול אב"ד ור"מ דק"ק ספרדיים שבאמשטרדם נר"ו

גם הלום ראיתי אמרי שמנהג כשר פשטה בכל חפוצות ישראל
סמחונות יחד חזירת חננים כשרים ליל שמיני קודם המילה
בבית היולדת ולומדים שם עד אחר חצות הלילה והטעם ידוע ליודעי חן ועד
עתה לא היה סדר למשנה ועכשיו נהגלגל זכות ע"י זכאי שבא לכאן איש
נאמן התורני כמהו"ר רר שלמה בן מהו"ר ישראל ובידו סדר הלימוד אשר קראו
לו שם טוב שומר הצרית שהוצא ע"י שלוחי דרחמנא מארץ הקדושה ובכן הנני
מסכים להביאו לדפוס וכדי שלא יהיה עני מהפך בחררה ואחר יעלנה ע"כ
גזרתי אומר ג"ס לכל נפש בגזירת נח"ש דרבנן דלית בי' אסות' שלא ירים
איש את ידו להדפיס שנית כזה ולא כיוצא בו חוץ ששה שנים מיום כלות
הדפוס ולרא' באחתי על החתום יוס שנקפל בו כי טוב לסדר "וישמע" אלקים
א"ת נ"אקתם "ויזכור" אלקים א"ת "בר"יתו לפ"ק:

העמוד על התורה ועל העבודה תוך אמוני עם סגולה ק"ק ספרדיים ה'
איש לעיר שלמה כמהו"ר רר יפקב אחילין ז"ל

הקדמה

שמעו מורי וקמי אמרי לאות ולמשמרת לשם ולתפארת ומנהג
ישראל תורה היא כל יהא נעדרת כי נהרה נהרה פשטה
ואזלה ללמוד עד אחר חצות הלילה קודם יום המילה לפי שהוא סגולה
גדולה לרך הצימל למשנה כי ידוע ליודעי חן שכך היו מתנהג' מקהמת
דנא שהיו מתוועדי' חברה חברה דאיתו לבית היולדות ועוסקים בחזקת
א' בכוונה והמהדרין מן המהדרין תקנו ויסדו סדר הלימוד משולש מחומש
משנה וגמרא וזוה"ס פר יצירה ללמוד באותה הלילה ליל השמירה וקראו
לסדר הזה שומר הצרית על שם שהיה מעולה להנכנס לצרית
להמשיך עליו חוט של חסד מיוצר ראשית ואחרית ועד עתה לא היה סדר
הזה בידיו אב"ד סא תבס"א ממזרח-העיר הקדושה ירושלים ת"כ ובדיו
כתוב בכתב שלנו ואמרתי להיום מבס לב יקח מצות הנאה לידא

אחמיצנו להציא לבית בדפוס כיון מהרה בימינו וצות

הרבים יהיה תלוי בנו וה' ישלח לנו משיחינו:

ונעלה בשמחה לארצנו וגם נזכור את ה'

בד"ץ בימי עלום וצנע יאקדמיות

אשר היו לפנינו אמן:

יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו הבוחר
 באברהם אברהם ובזרעו אחריו שתפן ברחמי' אל
 לימודינו ותמשוך חוט של חסד על הילד הזה להיות
 חזק ובריא כדי להכניסו לברית מצות מילה בזמנו
 ותזכה אותו להיות נימול כהוגן וכשורה ובכוונה
 הראויה ויהא חשוב ומרוצה מצוה זו לפני כסא כבוד'
 כקרבן על מזבחך וכעקדת יצחק ולא יסוכן ח'ו מחמת
 המילה ותשלח רפואה והי' לילד הזה ולאמו ברפואת
 יחזקיהו מלך יהודה מחליו וכמרים הנביאה מצרעתה
 ובנעמן מצרעתו וכמי מרה על ידי משה רבנו וסמי
 ידיחו על ידי אלישע וכשם שתכנים אותו לברית
 כן תזכה את אביו ואת אמו לגדלו ולהכניסו לתורתך
 ולעבודתך וקדש שמך עליו עד כי יראו כל בשר כי
 שם ה' נקרא עליו וידאו ממנו ותהא עם פיו בעת
 הטיפיו ועם ידיו בעת מעבדיו ויהי פניו מצהיבור
 וקומתו נאה ואמתו מוטלת על הבריות ויהי אחיב
 למעלה ונחמד למטה ויזכו לראות בשמחתו

ובשמחת בני בניו שיחיו עוסקים

בתורה ובמצות שלום

על ישרא'ל

ברוך אתה ה' למדני חקיד :

שומר הברית

לשם יחוד קב"ה ושכינתיה בשם כל ישראל בדחילו ורחימו
ורחימו ודחילו ויהי כועס ה' אלהינו עלינו ומעשה
ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו :

וא"ח יתחיל ללמוד בכוונה וברעות' דלכא :

בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ :
והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום
ורוח אלהים מרחפת על פני המים : ויאמר
אלהים יהי אור ויהי אור : וירא אלהים את האור
כי טוב ויבדל אלהים בין האור ובין החשך : ויקרא
אלהים ל'אור יום ולחשך קרא לילה ויהי ערב
ויהי בקר יום אחד :

בזוהר פ' לך לך ס"א ע"ד וז"ל תא תאי בשעתא דנרא קב"ה עלמא לא
אתצרי אלא על ברית אש כמד"א דראשית ברא אלקים והיינו צדים אש
דעל ברית קיים בק"ב עלמא וכמיז אס לא בריתי יומס ולילה חקס שמים
וארץ לא שמת' דהא ברית קשורא איבו דזמא ולילה :

ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל
בין מים למים : ויעש אלהים את הרקיע ויבדל
בין המים אשר מתחת לרקיע ובין המים אשר
מעל לרקיע ויהי כן : ויקרא אלהים לרקיע שמים
ויהי ערב ויהי בקר יום שני :

בזוהר פ' ויחי קב"ה ע"א וז"ל יהי שם ה' מצורך מ"ש דקאמריהי אלא יהי
רזא דאמשכותא מהבוא אחד שמא עילאה דאיבו סתים דא יהו יה עד
רזא דברית דאיבו י' תתאה ככוונא דז"ד עילאה שידותא בפופא בג"כ
יהי רזא דאמשכות' מטמירא דכל טמירין עד דנרא תתאה ונמלה דא
אתקיים כל עובדא דבראשית כמד"א יהי אור יהי רקיע יהי מאורות ככן אינון
עוהדין בכל אינון עוהדין דלעילא כמיז יהי :

ויאמר

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקְווּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אַל־
מְקוֹם אֶחָד וּתְרַאֶה הַיְבֵשָׁה וְהָיָה כֵן׃ וַיִּקְרָא
אֱלֹהִים לַיְבֵשָׁה אֶרֶץ וּלְמִקְוֵה הַמַּיִם קָרָא יַמִּים
וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי טוֹב׃ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תְּדַשְׁא
הָאֶרֶץ וְיֵשֶׁא עֵשֶׂב מִזְרִיעַ זֶרַע עֵץ פֶּרִי עֵשֶׂה פְרִי
לְמִינוֹ אֲשֶׁר זֶרְעוֹכֶם עַל־הָאֶרֶץ וְהָיָה כֵן׃ וַתּוֹצֵא
הָאֶרֶץ וְיֵשֶׁא עֵשֶׂב מִזְרִיעַ זֶרַע לְמִינֵהוּ וְעֵץ עֵשֶׂה
פְּרִי אֲשֶׁר זֶרְעוֹכֶם לְמִינֵהוּ וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי טוֹב׃
וְהָיָה־עֶרֶב וְהָיָה־בֹקֶד יוֹם שְׁלִישִׁי׃

צוהר פ' צראשית דף כ"א ע"ב ו"ל עץ פרי מה עץ פרי דא עץ הדעת
טוב ורע דאיהו עבד איצין ופירין עושה פרי דא צריק יסודא דעלמא
למינו דכל בני נשא דאית להון רוחא קדשא דאיהו איצא דהכחא חילנא
רשיס צהו רשימא למינו • ומאי איהו רשימא צרית קודש צרית שלום :

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מֵאֲרֶת בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהַבְדִּיל
בֵּין הַיּוֹם וּבֵין הַלַּיְלָה וְהָיָה לָאֶתֶת וּלְמוֹעֲדִים וּלְיָמִים
וּשְׁנָיִם׃ וְהָיָה לְמֵאוֹדֶת בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהַאִיר עַל־
הָאֶרֶץ וְהָיָה כֵן׃ וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת־שְׁנֵי הַמֵּאֲרֹת
הַגְּדֹלִים אֶת־הַמֵּאוֹד הַגָּדֹל לְמַמְשֶׁלֶת הַיּוֹם וְאֶת־
הַמֵּאוֹד הַקָּטָן לְמַמְשֶׁלֶת הַלַּיְלָה וְאֶת־הַכּוֹכָבִים׃
וַיִּתֵּן אֹתָם אֱלֹהִים בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהַאִיר עַל־
הָאֶרֶץ׃ וּלְמַשֵּׁל בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה וּלְהַבְדִּיל בֵּין הָאוֹר
וּבֵין הַחֹשֶׁךְ וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי טוֹב׃ וְהָיָה־עֶרֶב וְהָיָה־
בֹקֶד יוֹם רְבִיעִי׃

שִׁמְרֵי הַבְּרִית

בזוהר בראשית דף כ"א ע"ב ח"ל ת"ח ככבים ומזלות צברית קיימין דלוינו
רקיע השמים דרשימין צי' וגליפין צי' ככבים ומזלות:

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִשְׂרָעוּ הַמַּיִם שְׂרָץ נֶפֶשׁ חַיָּה וְעוֹף
יַעֲוֹפֵף עַל־הָאָרֶץ עַל־פְּנֵי רִקְיעַ הַשָּׁמַיִם: וַיִּבְרָא
אֱלֹהִים אֶת־הַתַּנִּינִים הַגְּדֹלִים וְאֶת כָּל־נֶפֶשׁ הַחַיָּה
הַרְמִשֶׁת אֲשֶׁר שְׂרָעוּ הַמַּיִם לְמִינֵהֶם וְאֶת כָּל־עוֹף
כָּנָף לְמִינֵהוּ וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב: וַיְבָרֶךְ אֹתָם
אֱלֹהִים לֵאמֹר פְּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ אֶת־הַמַּיִם בַּיַּמִּים
וְהָעוֹף יִרְבַּב בָּאָרֶץ: וַיְהִי־עֶרְבֹוּ וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם חָמִישִׁי:

עוף בגימטרי' יוסף בסוד צרית קדש:

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינֵהּ בַּהֶמָּה
וּרְמִשׁ וְחַי־תּוֹ־אָרֶץ לְמִינֵהּ וַיְהִי־כֵן: וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים
אֶת־חַיַּת הָאָרֶץ לְמִינֵהּ וְאֶת־הַבְּהֵמָה לְמִינֵהּ וְאֶת־
כָּל־רֶמֶשׂ הָאֲדָמָה לְמִינֵהּ וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב:
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ וְיִרְדּוּ
בְּדֹגַת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל־הָאָרֶץ
וּבְכָל־הָרֶמֶשׂ הָרֹמֵשׁ עַל־הָאָרֶץ: וַיִּבְרָא אֱלֹהִים
אֶת־הָאָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצֶלֶם אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ זָכָר
וּנְקֵבָה בָּרָא אֹתָם: וַיְבָרֶךְ אֹתָם אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר לָהֶם
אֱלֹהִים פְּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ אֶת־הָאָרֶץ וּכְבִּשְׁוּ וּרְדּוּ
בְּדֹגַת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבְכָל־חַיַּת הָרֶמֶשׂ עַל־
הָאָרֶץ: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים הִנֵּה נָתַתִּי לָכֶם אֶת־כָּל־

עֵשֶׂב

עֲשֵׂב זֶרַע זֶרַע אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ וְאֶת־כָּל־
הָעֵץ אֲשֶׁר־בוֹ פְּרִיעֵץ זֶרַע זֶרַע לָכֶם יִהְיֶה לֶאֱכֹלָה :
וְלִכְל־חַיַּת הָאָרֶץ וְלִכְל־עוֹף הַשָּׁמַיִם וְלִכְל־רֹמֵשׁ
עַל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־בוֹ נֶפֶשׁ חַיָּה אֶת־כָּל־יֶרֶק עֵשֶׂב
לֶאֱכֹלָה וַיְהִי־כֵן : וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת־כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה
וַהֲנִה־טוֹב מְאֹד וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם הַשִּׁשִּׁי :

בזוהר בראשית דף ל"א ע"ד צו"ל כקודא דא לאתעסקא בפריה ורבי' ולמעבד
תולדין לאתפסטא שמה קדשא לכל סטריין (פי' דאית' באר שחאיש
פוד יו"ד דהשם ומה סוד ה' רשונה וחסדי צדן שרי' צי' ו' וכת
שרי' צי' ה' חרונה ז"ש לאתפסטא שמה קדישין לכל סטריין) ולמלקע
רוסין ונשמתין :

וַיְכַלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל־צְבָאָם : וַיְכַל אֱלֹהִים
בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבַּת בַּיּוֹם
הַשְּׁבִיעִי מְכַל־מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה : וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים
אֶת־יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ כִּי בּוֹ שָׁבַת מְכַל־
מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת :

בזוהר בראשית דף ל"א ע"ד ר' ייצא סבא אמר הני תרי יום יום חד ביסודא
דעלמא אינאזל צעמודא דאמצעי' כו' וכן ויקדש אותו למאן להבאא דהב
דאת קיימא צי' שרי' כדאמר ודאכני אותו ואת נוכו וכו' ויקדש אותו הבוא
אנת קיימא וכו' :

וַיְהִי אַבְרָם בֶּן־תְּשַׁעִּים שָׁנָה וַתִּשְׁעַ שְׁנֵים־וָיֶרֶא יְהוָה
אֶל־אַבְרָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי־אֵל שְׂדֵי הַתְּהֵלֶךְ לִפְנֵי
וְהָיָה תָמִים : וַאֲתָנָה בְּרִיתִי בֵּינִי וּבֵינָהּ וְאַרְבָּה אוֹתָךְ
בְּמֵאד מְאֹד : וַיִּפֹּל אַבְרָם עַל־פָּנָיו וַיְדַבֵּר אֵתוֹ אֱלֹהִים
לֵאמֹר

שומר הברית

לאמר: אֲנִי הִנֵּה בְרִיתִי אִתְּךָ וְהָיִיתָ לְאָבִי הַמּוֹן גּוֹיִם:
 וְלֹא יִקְרָא עוֹד אֶת שְׁמֶךָ אַבְרָם וְהָיָה שְׁמֶךָ אַבְרָהָם
 כִּי אֲבִי הַמּוֹן גּוֹיִם נִתְּתִיךָ: וְהִפְרַתִּי אִתְּךָ בְּמָאֵד מְאֹד
 וְנִתְּתִיךָ לְגוֹיִם וּמַלְכִּים מִמֶּךָ יֵצְאוּ: וְהִקְמַתִּי אֶת
 בְּרִיתִי בֵּינִי וּבֵינְךָ וּבֵין זֶרַעְךָ אַחֲרֶיךָ לְדֹרֹתָם לְבְרִית
 עוֹלָם לֵהָיוֹת לְךָ לֵאלֹהִים וּלְזֶרַעְךָ אַחֲרֶיךָ: וְנִתְּתִי
 לְךָ וּלְזֶרַעְךָ אַחֲרֶיךָ אֶת אֶרֶץ מִצְרָיִם אֶת כָּל אֶרֶץ
 כְּנָעַן לְאַחֲזֹת עוֹלָם וְהָיִיתִי לָהֶם לֵאלֹהִים: וַיֹּאמֶר
 אֱלֹהִים אֶל אַבְרָהָם וְאַתָּה אֵת בְּרִיתִי תִשְׁמֹר אֵתָּה
 וְזֶרַעְךָ אַחֲרֶיךָ לְדֹרֹתָם: זֹאת בְּרִיתִי אֲשֶׁר תִּשְׁמְרוּ
 בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם וּבֵין זֶרַעְךָ אַחֲרֶיךָ הַמּוֹלֵד לָכֶם כָּל זָכָר:
 תִּמְלֹתֶם אֶת בָּשָׂר עַרְלָתְכֶם וְהָיָה לְאוֹת בְּרִית בֵּינִי
 וּבֵינֵיכֶם: וּבֶן שְׁמֹנֶת יָמִים יְמוֹל לָכֶם כָּל זָכָר
 לְדֹרֹתֵיכֶם יֶלֶד בֵּית וּמִקְנֵת כֶּסֶף מִכָּל בֶּן נָכָר אֲשֶׁר
 לֹא מִזֶּרַעְךָ הוּא: הַמּוֹלֵד יְמוֹל יֶלֶד בֵּיתוֹ וּמִקְנֵת
 כֶּסֶף וְהָיְתָה בְרִיתִי בְּבָשָׂרְכֶם לְבְרִית עוֹלָם: וְעַרְלֹ
 זָכָר אֲשֶׁר לֹא יְמוֹל אֶת בָּשָׂר עַרְלָתוֹ וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ
 הַהִוא מֵעַמִּי אֵת בְּרִיתִי הַפֶּר: ס וַיֹּאמֶר
 אֱלֹהִים אֶל אַבְרָהָם שְׂרִי אֲשֶׁתְּךָ לֹא תִקְרָא אֶת
 שְׁמָהּ שְׂרִי כִּי שְׂרָה שְׁמָהּ: וּבִרְכַּתִּי אֶתְּתִי נְתַתִּי
 מִמִּצְרָיִם לְךָ בֶּן וּבִרְכַּתִּידָהּ וְהָיְתָה לְגוֹי מְלָכִי עַמִּים
 מִמִּנָּה יִהְיוּ: וַיִּפֹּל אַבְרָהָם עַל פָּנָיו וַיִּצְטַק וַיֹּאמֶר
 בָּלְבוּ

שומר הברית ה

בלבן הלבן מאר שנה יולד ואם שנה הבת
 תשעים שנה תלד: ויאמר אברהם אלהים
 לו ישמעאל יחיה לפניך: ויאמר אלהים אבל שרה
 אשתך ילדת לך בן וקראת את שמו יצחק והקמתי
 את בריתי אתו לברית עולם לזרעו אחריו:
 ולישמעאל שמעתך הנה ברכתי אתו והבריתי
 אתו והרביתי אתו בכבוד מאד שנים עשר נשיאים
 יוליד ונתתיו לגוי גדול: ואת בריתי אקים את יצחק
 אשר תלד לך שרה לכיועד הזה בשנה האחרת:
 ויכל לדבר אתו ויעל אלהים מעל אברהם: ויקח
 אברהם את ישמעאל בנו ואת כל ילדיו ביתו ואת
 כל מרגנת כספו כל זכר באנשי בית אברהם וימל
 את בשר ערלתם בעצם היום הזה כאשר דבר אתו
 אלהים: ואברהם בן תשעים ותשע שנה בהמלו
 ביו ערלתו: וישמעאל בנו של שרה שנה
 בהמלו את בשר ערלתו: בעצם היום הזה נמול
 אברהם וישמעאל בנו: וכל אנשי ביתו ילד בית
 ומקנת כסף מאת בן זכר נכלו אתו:

שמות 7 וילך משה וישוב אל יתרו חתנו ויאמר לו
 אלכה נא ואשובה אל אחי אשר במצרים ואראה
 העודם חיים ויאמר יתרו למשה לך לשלום:
 ויאמר יהוה אל משה במדבר לך שב מצרים כי

שומר הברית

מֵתוּ כָּל־הָאֲנָשִׁים הַמִּבְקָשִׁים אֶת־נַפְשִׁי׃ וַיִּקַּח
 מֹשֶׁה אֶת־אִשְׁתּוֹ וְאֶת־בָּנָיו וַיֵּרֶכְבֶּם עַל־הַחֲמֹר וַיָּשָׁב
 אֶרֶץ מִצְרַיִם וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת־מִטֵּה הָאֱלֹהִים בְּיָדוֹ׃
 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בְּלַכְתְּךָ לָשׁוּב מִצְרַיִם׃
 רְאֵה כָּל־הַמִּפְתִּיחַ אֲשֶׁר־שַׁמְתִּי בְיָדְךָ וְעָשִׂיתָם
 לִפְנֵי פַרְעֹה וְאֲנִי אַחֲזֶק אֶת־לְבוֹ וְלֹא יִשְׁלַח אֶת־
 הָעָם׃ וְאָמַרְתָּ אֶל־פַּרְעֹה כֹּה אָמַר יְהוָה בְּנִי בְכֹרִי
 יִשְׂרָאֵל׃ וְאָמַר אֵלָיְךָ שְׁלַח אֶת־בְּנִי וַיַּעֲבֹדְנִי וְתִמְאֹן
 לִשְׁלַחוֹ הִנֵּה אֲנִכִּי הִרְגָּתָ בְּנֶךָ בְּכֹרְךָ׃ וַיְהִי בַדֶּרֶךְ
 בְּמִלּוֹן וַיִּפְגְּשֻׁהוּ יְהוָה וַיִּבְקֹשׁ הַמִּיתוֹ׃ וַתִּקַּח צִפּוֹרָה
 צֹר וַתִּכְרֹת אֶת־עֶרְלַת בְּנֶהּ וַתַּגֵּעַ לְרַגְלָיו וַתֹּאמֶר כִּי
 חָתַן דָּמִים אַתָּה לִי׃ וַיִּרְף מִמֶּנּוּ אִזּוֹ אָמְרָה חָתַן
 דָּמִים לְמוֹלַת׃

יחזקאל כ' בָּעֵת הַהִיא אָמַר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ עֲשֵׂה
 לְךָ חֲרֻבוֹת צָרִים וְשׁוּב מִלֵּךְ אֶת־בְּנֵי־
 יִשְׂרָאֵל שְׁנִית׃ וַיַּעַשׂ לוֹ יְהוֹשֻׁעַ חֲרֻבוֹת צָרִים וַיִּמַּל
 אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־גִּבְעַת הָעֶרְלוֹת׃ וְזֶה הַדָּבָר
 אֲשֶׁר־מַל יְהוֹשֻׁעַ כָּל־הָעָם הַיָּצֵא מִמִּצְרַיִם הַזִּכְרִים
 כָּל־אֲנָשֵׁי הַמִּלְחָמָה מֵתוּ בַּמִּדְבָּר בַּדֶּרֶךְ בְּצֵאתָם
 מִמִּצְרַיִם׃ כִּי־מָלִים הָיוּ כָּל־הָעָם הַיָּצֵא וְכָל־הָעָם
 הַיִּלְדִּים בַּמִּדְבָּר בַּדֶּרֶךְ בְּצֵאתָם מִמִּצְרַיִם לֹא־מָלוּ׃
 כִּי אַרְבָּעִים שָׁנָה הָלְכוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר עֲרֹתָם
 בָּל

שומר הברית

ו

כל־הגוי־אנשי־המלחמה־היציאים־ממצרים־אשר
לא־שמעו־בקול־יהוה־אשר־נשבע־יהוה־להם
לבלתי־הראותם־את־הארץ־אשר־נשבע־יהוה
לאבותם־לתת־לנו־ארץ־זבת־חלב־ודבש׃ ואת־
בניהם־הקנים־תחתם־אתם־מל־יהושע־כי־ערלים־היו
כי־לא־מלו־אותם־בדרך׃ ויהי־כאשר־תמו־כל־הגוי־
להמול־וי־שבו־תחתם־במחנה־עד־חיותם׃ ויאמר
יהוה־אל־יהושע־היום־גלותי־את־חרפת־מצרים
מעליכם־וקרא־שם־המקום־ההוא־גלגל־עד־היום
הזה׃ ויחנו־בני־ישראל־בגלגל־ויעשו־את־הפסח
בארבעה־עשר־יום־לחדש־בערב־בערבות־יריחו׃
ויאכלו־מעבור־הארץ־ממחרת־הפסח־מצורת־וקלוי
בעצם־היום־הזה׃ וישבת־המן־ממחרת־באכלם
מעבור־הארץ־ולא־היה־עוד־לבני־ישראל־מן־ואכלו
מתבואת־ארץ־כנען־בשנה־ההיא׃ ויהי־בהיות־יהושע־
ביריחו־וישא־עיניו־וראו־הנה־איש־עמד־לנגדו־וחרבו־
שלופה־בידו־וילך־יהושע־אליו־ויאמר־לו־הלנו־אתה
אם־לצרינו׃ ויאמר־לא־כי־אני־שר־צבא־יהוה־עתה
באתי־ויפל־יהושע־אל־פניו־ארצה־וישתחו־ויאמר־לו־
מה־אדני־מדבר־אל־עבדו׃ ויאמר־שר־צבא־יהוה
אל־יהושע־של־נעלך־מעל־רגלך־כי־המקום־אשר
אתה־עמד־עליו־קדש־הוא־ועשׂ־יהושע־כן׃

שומר הברית

(סופטים ה')

וַתֵּשֶׁר דְּבוּרָה וּבָרַק בֶּן-אֲבִינֵעַם בַּיּוֹם הַהוּא
 לֵאמֹר: בְּפָרַע פְּרַעוֹת בִּישְׂרָאֵל בַּהֲתַנְדֵּב
 עִם בָּרְכוּ יְהוָה: שָׁמְעוּ מַלְכִּים הָאֲזִינוּ
 רִזְנִים אָנֹכִי לַיהוָה אָנֹכִי אֲשִׁירָה אֲזַמֵּר
 לַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: יְהוָה בָּצָאתָ
 מִשְׁעִיר בָּצַעְדָךְ מִשְׁדֵּה אֲדוֹם אֶרֶץ
 רָעָשָׁה גַם-שָׁמַיִם נָטְפוּ גַם-עֵבִים נָטְפוּ
 מִיָּם: הָרִים נָזְלוּ מִפְּנֵי יְהוָה וְהָ
 סִינִי מִפְּנֵי יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: בִּימֵי שִׁמְגָר בֶּן-
 עֲנָת בִּימֵי יַעַל חָדְלוּ אֲרָחוֹת וְהִלְכִי
 נְתִיבוֹת יִלְכוּ אֲרָחוֹת עֲקֻלְקֻלוֹת: חָדְלוּ פְרוֹזֶן בִּישְׂרָאֵל
 חָדְלוּ עַד שְׁקִמְתִּי דְבוּרָה שְׁקִמְתִּי
 אִם בִּישְׂרָאֵל: יִבְחַר אֱלֹהִים
 חַרְשִׁים אֲזַלְחָם שְׁעָרִים מִן
 אִם-יִרְאֶה וְרִמָּח בְּאַרְבַּעִים אֶלֶף
 בִּישְׂרָאֵל: לְבִי לְחֻזְקִי יִשְׂרָאֵל הַמְתַּנְדֵּבִים
 בְּעִם בָּרְכוּ יְהוָה: רִכְבִּי אֲחַנּוֹת
 צַהֲרוֹת יֵשֶׁבִי עַל-מִדְיָן וְהִלְכִי
 עַל-דֶּרֶךְ שִׁיחַ: מִקּוֹל מַחְצָצִים בֵּין
 מִשְׁאֲבִים שָׁם יִתְּנוּ צַדִּיקוֹת יְהוָה צַדִּיקָת
 פְּרוֹזֶן בִּישְׂרָאֵל אֲזִירָדוֹ לִשְׁעָרִים עִם-
 יְהוָה

שומר הברית

יהוה: עורי עורי דבורה
 עורי דברי־שיר קום בִּרְקוֹשְׁבָה שְׂבִיה־בֵּן
 אֲבִינֵעַ: אֲזִירֵד שְׂרִיד לֵאדִירִים עִם יְהוָה
 יִרְדְּלִי בַגְּבוּרִים: מִנִּי אִפְרַיִם שְׂרָשָׁם
 בַּעֲמֹלֶק אַחֲרָהּ בְּנִימִין בַּעֲמֹמֶיךָ מִנִּי
 מִכִּיר יִרְדּוּ מִחֻקִּים וּמִזִּבּוּלֵן מִשְׁכִּים בִּשְׁבֹט
 סֵפֶר: וְשָׂרִי בִישָׁשְׁכָר עִם־דְּבָרָה וַיִּשְׁשָׁכֶר
 כֵּן בָּרַק בַּעֲמֹק שְׁלָה
 בָּרַגְלִיו בַּפְּלָגוֹת רֵאזוֹבֵן גְּדֻלִּים
 חֻקֵּי־לֵב: לָמָּה יֵשֶׁבֶת בֵּין
 הַמִּשְׁפָּתִים לִשְׁמֵעַ שְׂרָקוֹת עֲדָרִים לַפְּלָגוֹת
 רֵאזוֹבֵן גְּדוּלִּים חֻקֵּי־לֵב: גִּלְעָד בַּעֲבַר הַיַּרְדֵּן
 שָׁכֵן וְדָן לָמָּה יִגּוֹר אֲנִיּוֹת אֲשֶׁר
 יֵשֶׁב לַחֹף יַמִּים וְעַל־מִפְרָצָיו
 יֵשֶׁבֶן: זִבּוּלֵן עִם חֲרָף נַפְשׁוֹ לָמוֹת וּנְפֹתָלִי
 עַל מְדוּמֵי שָׂדֶה: בָּאֵז מַלְכִּים
 גִּלְחָמוֹ אֵזוֹ גִּלְחָמוֹ מַלְכִּי כְנַעַן בַּתְעֲנָךְ
 עַל־מִי מִגְדוֹ בָּצַע כֶּסֶף לֹא
 לָקָחוּ: מִן־שָׁמַיִם גִּלְחָמוֹ הַכּוֹכָבִים
 מִמַּסְלוֹתֵם גִּלְחָמוֹ עִם סִיסְרָא: נַחֵל קִישׁוֹן
 גִּרְפָּם נַחֵל קְדוּמִים נַחֵל קִישׁוֹן תִּדְרָכִי
 נַפְשִׁי עֵז: אֵזוֹ הִלְמוֹ עֲקָבִי

שומר הברית

סוֹם מִדִּהְרוֹת דִּהְרוֹת אֲבִירָיו: אֲרוֹ
 מְרוֹז אֲמַר מִלֶּאךְ יְהוָה אֲרוֹ אֲרוֹ
 יִשְׁבִּיהַּ כִּי לֹא בָאוּ לַעֲזֹרַת יְהוָה לַעֲזֹרַת
 יְהוָה בַּגְּבוּרִים: תִּכְרֹךְ מְנָשִׁים
 יַעַל אִשָּׁת חֵבֶר הַקִּנִּי מְנָשִׁים
 בָּאֵהָל תִּכְרֹךְ: מִים שָׂאֵל חֶלֶב
 נָתַנָּה בִּסְפֹל אֲדִירִים הַקְרִיבָה חֲמָאָה: יִדָּה
 לִיתֵד תִּשְׁלַחנָה וַיִּמְיֶנָה לְהַלְמוֹת
 עֲמָלִים וְהַלְמָה סִיסְרָא מַחֲקָה רֹאשׁוֹ וּמַחֲצֵה
 וְחִלְפָה רִקְקָתוֹ: בֵּין רִגְלֶיהָ כָּרַע נָפַל
 שָׁכַב בֵּין רִגְלֶיהָ כָּרַע נָפַל בְּאִשֶּׁר
 כָּרַע שֶׁסְנַפֵּל שְׂדוּד: כְּעֵד הַחֲלוֹן נִשְׁקָפָה
 וַתִּיבֹב אִם סִיסְרָא כְּעֵד הָאֲשֵׁנָב מְדוּעַ
 כִּשְׁשֹׁה־כְבוֹ לָבוֹא מְדוּעַ אַחֲרוֹ פְּעָמַי
 מְרַכְבוֹתָיו: חֲכָמוֹת שְׂרוּתָהּ תַעֲנֶנָּה אֶפֶס
 הִיא אֲשֵׁיב אֲמַרְיָה לָהּ: הֲלֹא יִמְצְאוּ יַחֲלָקוּ
 שָׁלַל רַחֲסֵרְחָמִתַּיִם לְרֹאשׁ שֹׁנֵי שָׁלַל
 צִבְעִים לְסִיסְרָא שָׁלַל צִבְעִים
 רִקְמָה צִבְעֵרֶקֶמֶתַיִם לְצוּרֵי שָׁלַל: כֵּן
 יִאֲבֹדוּ כָּל־אֲוִיבֵיךָ יְהוָה וְאֶהְיֶה כִּצְאֹת הַשָּׁמַשׁ
 בְּגִבְרָתוֹ וְתִשְׁקֹט הָאָרֶץ אַרְבָּעִים שָׁנָה:

מִכְּבָלִים מִכְּבָלִים לְמִנְצָה
 עַל הַשְׁמִינִית מִזְמוֹר לְדָוִד: הַשִּׁיעָה ה' כִּי
 בְּמַרְחֹסִיד כִּי פָסוּ אֲמוֹנִים מִצְנֵי אֲדָם: שׁוּא
 יִדְבָּר

ידברו איש את רעהו שפת חלקות בלב ולב ידברו : יכרת ה' כל שפתי חלקות
 לשון מדברת גדולות : אשר אמרו ללשנינו נגביר שפתינו אחנו מי אדון
 לנו משור עניים מאנקת אביונים עתה אקום יאמר ה' אשית ביסעי יפיה לו
 אמרות ה' אמרות טהורות כסף צרוף בעליל לארץ מוזקק טבעתים : אתה
 ה' תשמר ה' תגורו מן הדור זו לעול' סביב רשע יתהלכון כרס זלות לבני אדם :

שבת פ' יט משנה א

רבי אליעזר אומר אם לא הביא כלי מערב שבת מביאו בשבת מגולה
 ובסכנה מכסהו על פי עדים ועוד אר"א כורתיס ענים לעשות
 פחמין ולעשות כלי צרזל כלל אמר רבי עקיבא כל מלאכה שאפשר לעשותה
 מער"ש אינה דוחה את השבת ואי אפשר לעשותה מער"ש דוחה את השבת :
ב' עושין כל צרכי מיל' בשב' מוהלין ופודיעין ומוצלין ונותנין עליה אספלי'
 וכמון אם לא שחק מע"ש לועס בשיניו וכו' ואם לא טרף יין ושמן מער"ש ינתן
 זה בעצמו וזה בעצמו ואין עושין לה חלוק לכהחילה אבל כורך עליה סמרטוט
 אם לא התקין מער"ש כורך על אצבעו ומביא ואפילו מחזר אחרת :

ג' מרחיצין את הקטן בין לפני המילה ובין לאחר המילה ומזלפין עליו ביד
 אבל לא בכלי ר"א צע אומר מרחיצין את הקטן ביום השלישי שחל להיות בשב'
 שנאמר ויהי ביום השלישי בהיותם כואבים ספק ואנדרוגינו' אין מחללין עליו
 את השבת רבי יהודה מתיר באנדרוגינוס : **ד'** מי שהיו לו שתי הינוקות
 אחד לחול אחר השבת ואחד למול בשבת ושכח ומל את של אחד שבת בשבת
 חייב : אחד למול בער"ש ואחד למול בשבת ושכח ומל את של ע"ש בשבת ר"א
 מחייב חטאת ורבי יהושע פוטר : **ה'** קטן נימול לשמנה ולתשעה ולעשרה
 ולאחד עשר ולשנים עשר לא פחות ולא יותר הא כיצד כדרכו לשמנה : כולד
 לבין השמשות נימול לתשעה בין השמשות של ער"ש נימול לעשרה י"ט לאחר
 שבת נימול לאחד עשר שני ימים טובים של ראש השנה נימול לשנים עשר קטן
 החולה אין מוהלין אותו עד שיצריא : **ו'** אלו הן ציצין המעבדין את המילה
 בשר החופה את רוב העטרה ואינו אוכל בתרומה אסיה בעל בשר מתקנו
 מפני מראית העין מל ולא פרע את המילה כאלו לא מל :

במ שבת דף ל"ד ע"א **אין** עושין לה חלוק כו' : אמר אביי אמרה לי אם
 האני חלוק דיבוקא לפני' לסיטרי' לעילאי דילמא
 מדביק גרדא מיניה ואתי לידי כרות שפכה : אימי' דאביי עבדא כיסתתא
 לפלגא אמר אביי האני יבוקא דלית ליה חלוק ליתא בליהא דאית ליה שיפתא
 וליברגי' לשיפתי' לתתאי ועייף ליה לעילאי ואמר אביי אמרה לי אם האני יבוקא

שומר הברית

דלא ידיע חפתי לשייפי' חשים' ולוקח' להדי' יומא' והיכ' דרצ' ליקרעי' צערתא
 שתי וערב' אכל בכלי מתכות לא תשו' דרצ' ואמר אביי אמרה לי אס' האי יטקא
 דלא חייץ מיקר דקד' פומיה מאי תקנתי' ליתו כסא' גומרי' ולינקטי' ליה להדי'
 פומיה דחיים פומי ומייץ : ואמר אביי אמרה לי אס' האי יטקא דלא חנשתי'
 לינפסי' בנפשותא ומנשתי' : ואמר אביי אמרה לי אס' האי יטקא דלא מעוי
 ליתו סליחא דחייסיה ולישרקיה עלויה ומעוי : ואמר אביי אמרה לי אס' האי
 יטקא דקטן לייחו לסילתי' דחייסיה ולשרק' עילוי מקטנ' להולמא ואי אליס
 מהולמא לקוטנא ואס' אביי אמרה לי אס' האי יטקא דסומק דאבתי לא איכלע
 ציה דמא ליתרחא ליה עד דאיכלע צי' דמא ולימהלוא דידוק ואכתי לא נפל
 צי' דמי' ליתרחא עד דנפל ציה דמא ולימהלוא דחגי' אחר רבי נתן פעס
 אחת הלגתי לגברי' בים ובאת אטק אחת לפני שמל' צנה ראסון ומת שני ומת
 השלישי הביאתו לפני ראיתיו שכוה אדום אמרתי לה באהיני לו עד שיכלע
 צו דמוהמתינה לו עד שיכלע צו דמו ומלה אחת ומיה נהיז קרין אוחתו נהן
 הבנלי על שתי שזב פעס אחת הלגתי למדינת קשועק' ובאת אטק אחת לפני
 שמל' צנה ראסון ומת שני ומת השלישי הביאתו לפני ראיתיו שכוה ידוק הלגתי
 בגולא ראיתי צו דס צריח אמרתי לה המתניני לו עד שיפול לו דמו והמתנינא
 לו ומלה אחת ותי' נהיז קרין שמו נתן הבנלי על שתי ;

רשי

לכסרי' : לאמורא שבשעת פיה יתכן ויקבל למעל' חסדי' שראש ותק' חזק בגוד שם
 הוא ויחלי' חתנו ברדין ודלמא מדכחא ברדתא מיניה נחמס וכשפשיס'
 פעל כחילה יקרע את ראש הגיד : חיימי' ואמננו : ענדא לתימיקת באלה ליהב
 להבן מילתו : כיבדחא גיפ היה עושה של צד לפני' צתק בתלוק ותיפדיו מחתו
 צתק בתלוק ותיפדיו למטה פד' חגי בתלוק כדי לזון צין באמורא צין בתלוק :
 גליחא שפס של צגד : סיפקת אימורא שהאימורא מהדקת יפה צגד סלח יתחש
 בתלוק מן הגיד : לחתמי לחתמי ראש הגיד יתן הספה : ותי' יתפל ראש
 פשי' לפני' חזן חסדי' הגרדין : חסדתי' כהן צה' ברפי' : מישחא שהשמן מלהל
 סגד : יתחא שמש : דייב מלול כוסכי' כידוע שהמל' מנזו : כשפדחא צראח
 פשעורכ סבוא תדוז : דרבי' מנפחו : חייץ יתק : דקר מנפנן : כסא דגומרי'
 מנפח גסלים על דף חז' על גלי' : דחיים שיחחוס : מנשתי' שאין נשמה נסחת צו
 שאין דומק בגוד לנו : לינפסי' יניחו עליה צנפה : דלא מעוי אין חות מנפס
 יתחא יפה : סליחא סליח : לישרקיה יתליקיה על צגדו : דקטין שרא דק :
 חקפנא בתלית ראשה ח' קר וראשה ח' רת יתליקיה עליו מראש הקר יתחיל
 נישבט לצד הרצ' בל' בן ירחי' זה וזה ענה : אליס ולא מחמס ברעיות אלא בשעת :
 צומק כל נשור אדום : לא איכלע וכל דמו שני בן שר לבקר וקשמהלין אחרו
 חזא כל דמו : ליתחא יתחין מלמט : לא נפל לא כל צו דס : דס צריח תרתי
 ח' יתח' וקפסח דס צריח חסד יתח' ומסוכ קח' מנפס מלשא מלא בוצר :
 עדין דס :

שומר הברית

נדרים פרק ג'

ראב"ע

אומר מאוסה היא הערלה שמהגנובה הרשעים שנאמר כי כל
הגוים ערלים וכל בית ישראל ערלי לב ר' שמעאל אומר גדולה
מילה ששלש עשרה בריחות נכרתו עליה ר' יוסי הגלילי אומר גדולה היא
מילה שהיא דוחה את השבת החמורה רבי יהושע בן קרחה אומר גדולה היא
מילה שלא נתלה למטה הכדיק עליה אפי' מלא שעה ר' נחמיה אומר גדולה
היא מילה שהיא דוחה את הנגעים רבי פאיר אומר גדולה היא מילה שכל
המלכות שעשה אברהם חצינו לא נקרא שלם עד שחל שנאמר התהלך לפני יידיה
המים דבר אחר גדולה היא מילה שאלמלא היא לא ברא הקב"ה את עולמו
סנאמר אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמהיר אומר גדולה
מילה שהיא שקולה כנגד כל המלכות שבתורה שנאמר הנה דם הברית אשר כרת
ה' עמכם על כל הדברים : ג' תניא רבי יהושע בן קרחה אומר גדולה
מילה שכל זכות שעשה משה רבינו לא עמדו לו בשעה שנהרסל מן המילה
שנא' ויהי בדרך במלון ויפגשם ה' ויצקם המיתו : א"ר יוסי ת"ו שמטה כהרסל
מן המילה חלף כך אומר משה אמר ולא סכנה היא דכתיב ויהי צום השלישי
בהיחוס כוהנים אמר ואשהא שלשה ימים הקב"ה אחר לי כך טוב מצריח לא
מפני מה נענש מפני שנהעסק במלון תחלה שנאמר ויהי בדרך במלון :
רשב"ג אומר לא למטה רבינו בקש אותו שטן להרוג אלא לאותו חנוך שנ' כי
חתן דמים אתה לי לא וראה מי קרוי חתן משה או אותו תינוק הי אומר זה
התינוק : דרש רבי יהודה בד זכר צעקה שנהרסל משה רבינו מן המלכ
באו אף ודמ' ונלעוהו ולא שירו מחנו לא רגליו מיד ותקח צפרה צור והכרת
את ערלת זכר ותגע לרגליו ובומר וירק ממכו באותה שעה בקש משה להצט
סנאמר הרק מאף ועוזב חמה וי"א לחמה הרג שנאמר חמה אף לי ובהת
בי יגדתי מפני האף והחמה תרי חמה הזו ולי בעית אימא בוגדא זממה :
תניא רבי אומר גדולה מילה שאין לך צדיק גמור בעולם כהצרכם אבינו ולא
נקרא תמים אלא על שם המילה שנאמר התהלך לפני ויהי חמים ואמטה
בריתי ביני וביניך : ד"א גדולה מילה ששקולה כנגד כל המלכות שנ' ביעל פי
הדברים האלה כרתי אתך ברית ואח ישראל : ד"א גדולה מילה שאלמלא מילה
לא נתקיימו שמים וארץ שנאמר אם לא בריתי יומם ולילה שמים וארץ לא
שמתי ופליגא דר' אלעזר דאמר ר' אלעזר גדולה חורה שאלמלא חורה
לא נתקיימו שמים וארץ שנאמר אם לא בריתי יומם ולילה ובומר : א"ר
יהודה אומר רב נשעה שאמר לו הקב"ה לאצרהם אבינו בתהלך לפני נהיה

שומר הברית

8

תמים אחזה רעדה את עצמותיו אמר שמא דבר מגונה יש בי כיון שאמר ליה
ואתנה את בריתי ביני ובינך עיד נתקרה דעתו • ויולא אותו החולה אמר
לפניו רבש"ע הסתכלתי במזל שלי ואין לי בן אחר אלא ישמעאל א"ל הקב"ה לא
מאטגניכות שלך אין מזל לישראל :

ס' יצירה פ"א **בשלישים** ושתיים נתיבות פליאות חכמה • חקקיה ה'

נבאות אלהי ישראל אלהים חיים ומלך
עולם אל רחום וחנון רם וכשא שוכן עד מרום וקדוש שמו בשלשה ספרים
בספר וספר וסיפור : ב עשר ספירות בלימה עשרים ושתיים
אותיות יסוד ג' חמות ושבע כפולות

ושתיים עשרה פשוטות : ג עשר ספירות בלימה מספר עשר אצבעות
חמש כנגד חמש וברית יחיד מכוונת באמצע במלת לשון ובמלת המעור :

הי"ס' יצירה **וכשבא** אברהם אבינו ע"ה והביע וראה וחקרוהבין
וחקק ואכז וחקק וחקק וחקק ועלת' צידו הצריאה

שנאמר ואת הנפש אשר עשו בחרן וגלה עליו אדון הכל הושיבו בחקו וכשקו
על ראשו וקראו אזהבו וגלה לו הסוד וברת לו ברית ולאדעו אחיו לעולם
שנאמר והאמין בה' ויחשבה לו נדקה וברת לו ברית בין עשר אצבעות ידיו
והוא ברית הלשון ובין עשר אצבעות רגליו והוא ברית מילה וקשר לו כ"ב
אותיות בלשוננו משכן במים דלקן באש רעשן ברוח בערן בשבעה נהגים
בשנים עשר מזלות :

זוהר לך לך דס"ב ע"ד **רבי** אבא הוה אחי מטצרי' לצי טרוני' דחמיו ור'

יעקב צר רב עמי' אערעו בכפר טרשא כד
צלו למשכב א"ר אבא למרי' דבית' אית הכא תרגולא א"ל מארי דבית' אמאי
א"ל דאטריכנא למקים בפלגות לילא א"ל לא אטריך דהא סימנא לי בביתא
דהדין טקלא דקמי ערסאי מלינא לי' מיא ונטיף טיף בפלגות לילא ממס
אתרקו כולהו מיא ואתגלגל ההוא קיטפא ונהים ואשהמע קליה בכל ביתא
וכדין הוא פלגות לילא ממס וחד סבא הוה לי דהוה קס בכל פלגות לילא
ואשתדל באורייתא ובג"כ עביר האי א"ר אבא צריך רחמנא דשדריני הכא
בפלגות לילא נהים האי בגלגל דקיטפא קמו ר' אבא ור' יעקב שמעו לההוא
גברא דהוה יתיב בשיפולי ביתא וחרין בנוי עמיה והוה אמר כתיב חטא
לילה אקום להודות לך וגו' מאי קא חמי דוד דאיהו אמר תלות לילה ולא
בחלות לילה אלא חלות לילה ודאי לק"ב אמר הכי וכי קב"ה הכי אקרי אן
דהא חלות לילה ממס ק"ב אשתכח וסיעת' דילי' וכדין היא שעתא דעיי
בג"ע לאשתעשע פס דיקייתא א"ר אבא לר' יעקב ודאי בעתמך בשכינתא
ונתחנן

שִׁכְרַת הַבְּרִית

ונתחבר בזה קריבו ויתיצו עמיה ה"ל אימא מלה דפומא דשפיר קאמרת מ"ל
האי א"ל מלה דא אוליפנא מסבאי ותו הוה אמר דתחלת שעתא קמייתא
דלילא כל דינין דלתתא מהערין אזלין ושטין בעלמא בפלגות לילא מתא
קב"ה אחר בענתא דעדן ודינין דלתתא לא משתכחין וכל נמוסין דלעילא
בלילא לא אשתכחו אלא בפלגות לילא מתא מכלן מאברהם דכתיב ויחלק
עליהם לילה במזרים ויהי בחצי הלילה ובאתרין סגיאין באורייתא בני
אתידע ודוד מנא הוה ידע אלא הכי אמר סבא דמלכותא דילי' בהאי תליא
וע"ד הוי קאים בההוא שעתא ואמר שירתא והכי קרייה לק"ב חלנות לילה
ממש אקום להודות לה' על משפטי דקך דהא כל דינין תליין מהבא ודינין
דמלכותא מהבא משתכחין וההיא שעתא התקטיר בה דוד וקם ואמר שירתא
אתא ר' אבא ונשקיה א"ל ודאי הכי הוא צריך רחמנא דסדרני' בבא ת"ת
לילא דינא בכל אתר והא אוקימנא מילי והכי הוא ודאי והא אחר קמי'
דר"ש א"ל ההוא ינוקא צריה דההוא גבר' אי הכי אמאי כתי' חלו' לילה א"ל הא
אתמר בפלגות לילא מלכותא דשמי' אתערת א"ל אנא שמענא מילי א"ל רבי
אבא אימא צרידהא מלה שצריך דפומך קלא דבזנינא להוי אמר אנא שמענא
דא לילה דינא דמלכותא איהו ובכל אתר דינא הוא והאי דקאמר חלנות בגין
דינקא בתרי גווי דדעא וחסד ודאי פלגות' קדמיתא דינא הוא דא פלגותא
אחרא נהירא אנפיהא בסטרא דחסד וע"ד חלנות לילה אקום כתיב ודאי קם
ר' אבא וטוי גווי צרישי' וצרכיה אמר ודאי חשיבנא דחכמתא לא אשתכח צר
באינון גבאי דזכי בה השתא חמינא דאפילו ינוקא צדרא דר"ש זכאן למכמתא
עילאה זכאן אנת ר"ש ווי צדרא דאנת הסתלק מיניה יתיבו עד צדרא
ואשתדלו באורייתא :

פתח ר' אבא ואמר ועמך כלם צדיקים לעולם ירשו ארץ נצר מטעי
מעשה ידי להחפא מלה דא הא חוקמו' צריי' מ"ט כתיב ותמך
כלם צדיקים וכי כולהו ישראל צדיקי כינבו והא כמה חייבין אית בהו צישראל
כמה חטאין וכמה רשיעין דעצדין על פקודי אוריית' אלא הכי חאנא צדרא
דמחניחן זכאן אינון ישראל דעצדין קורבנא דרעוא לק"ב דמקריבין בנייהו
לתמני' יומין לקרבנא וכד' התגזרין אעלו בהאי חולקא טבא דק"ב דכתיב
וצדיק יבאוד עולם כיון דאעלו בהאי חולקא דצדיק אקרין אינון צדיקים ודאי
כלם צדיקים ועל בג' לעולם ירשו ארץ כדכתיב פתסו לי שערי צדק וכתיב זה
השער לה' צדיקים יבואו בו אינון התגזרו ואקרין צדיקים נצר מטעי . נצר
מאינון בעינין דנטע קב"ה בג"ע האי ארץ חד מנייהו ועל בג' אית לה
לישראל סלקא טבא דכתיב צדיקים ירשו ארץ לעולם ירשו ארץ . מאו לעולם

שומר הברית

במה דאוקימנא במתניתא דילן והא אתמר האי מלה בין חבריי' ות"ח קב' ה
לא קארי ליה לאברם אברהם עד השתא מאי טעמא אלא הכי אוקימנא דעד
השתא לא אתגזר וכד אתגזר אתחבר בי' האי ה' ושרי' בי' וכדן אתקרי
אברהם והיינו דכתיב אלה תולדות השמים והארץ בהבראם ותאגא בה'
בראם ותאגא באברהם מאי קא מיירי אלא דא חסד ודא שכינתא וכלא נחית
בחדא זלא קשיא מלה והאי והאי הוי א' ר' יעקב לר' אבא האי ה' דבהבראם
זעירא וה' דהלה' רברבא מאי בין האי להאי ה"ל דא שמיטא ודא יובלא והית
דמתני דכולא חד דכד מנהרא מדדיק כדן קיימא באשלמות' וה' רברבא
דהא מתנהרא כדקא יאות ולזמנין דלא קיימא באשלמות' וינקא מסטרא אחרא
בדן היא זעירא ובג"ד זמנין הי' דסיהרא קיימא באשלמות' וזמנין בפגימות'
ותאנפיהא אשתכח ואשתמודע וכולא שפיר והאי איקו ברירו דמלה אמר רבי
אבא זכאין אינון ישראל דק"ב אתרעי בהון מכל שאר עמין ויהיב לון אות
קיימא דא דכל מאן דאית בי' האיאות לא נחית לגיהנס אי איהו נטיר ליה
כדקא יאות דלא ע"ל לי' לרשות' אחרא ולא משקר בשמיה דמלכא דכל מאן
דמשקר בהאי כמאן דמשקר בשמיה דקב"ה דכתיב בה' בגדו כי בנים זרים
ילדו' תו אמר רבי אבא בזמנא דז"נ אפיק בריה לאעליה להאי בריה קרי
קב"ה לפמליי' דיליה ואמר חמו מה בריה עבדית בעלמא ביה שעתא אזדמן
אליהו ז"ל וטאם עלמא בד' ע"אסין ואזדמן תמון וע"ד תניין דבעי ז"נ לתקנ'
ברס' חדא ליקרא דלי' דיימא דא כרסייא דאליהו ואי לא לא שרי חמן והוא
סליק ואסהיד קמי קב"ה ת"ח בקדמיתא כתיב מה לך פה אליהו וגומר וכתיב
קנא קנא תילה' כי עזבו בריהן בני ישראל א"ל חייך בכל אחר דהאי רשימא
קדישא רשימו ליה בני בבשרהון אנת תודמון חמן ופומא דאסהיד דישראל
עזבו האי יסהיד דישראל קיימין האי קיימא וע"ד מתקנין כורסייא דאליהו
דכי אתחזי והא תניין במאי אתענש אליהו קמי קב"ה על מה דאמר דלטורא
על בני' אדהכי הוה אתי כהורא דיומא והוה אמרי מלי דאורייתא קמו למיזל
א"ל ההוא גברא במאי דעסיקתו בהאי ליליא אשלימו אמרו מאי הוא אמר לון
תחמון למחר אנפוי דמארי דקיימא דהא דביתאי בעאת בעות' דא מניינו
גזר קיימא דברא דאיהיליד לי למחר להוי הלולא דלי' א' ר' אבא בעותא דמלך
יהי ולמיחמי אפי' שכינתא בתיב אוריכו כל ההוא יומא בההוא ליליא כנס
הוא גברא כל אינון רחימיו וכל ההוא ליליא אשתדלו באורייתא ולא הוה מאן
דנאים אמר לון ההוא גברא במטו מניינו לימא מלה חדתא דאורייתא :

תת חד (רבי אבא) ואמר בפרוע פרעות בישראל בהתנדבסם צרכו
ה' מאי קא חמו דבורה וברק דפתחו בהאי קרא אא הכי מניינו לית
עלמא

עלמא מהקיימא אלא על פאי ברית דכתיב אס לא בריתי יומם ולילה חקת
 שמים וארץ וגומר דהא שמים וארע' על דא קיימין ובג"כ כל אמנא דישראל
 קיימין האי ברית נימוסי שמים וארע' קיימין בקיימיהו וכל זמנא דח' ו' ישראל
 מבטלין האי ברית שמיא וארע' לא מתקיימין ובכאן לא משתכחין בעלמ' ת"ח
 לא שליטו שאר עמא על ישראל כד בטילו מנייהו קיימ' דא ומה בטילו מנייהו
 דלא אתפרעו ולא אחגליין וע' ד כתי' וישנאו בני ישראל את ה' וימכרו אותם ביד
 סיסרא וגו' ויעזבו את ה' ממש עד דאתת דבורה ואתנדיבת לכל ישראל במלה
 דא כדין אתכנעו שגאיהון תחותיהו והיינו דאמר קב"ה ליהושע וכי ישראל
 אטימין אינון ולא אתפרעו ולא אחגליי' קיימי דילי ואת בעי לאעלא להו לארע'
 לאכנעא שגאיהון ושזב מול את בני ישראל שנית ועד דאתפרעו ואתגליי' האי
 ברית לא עללו לארעא ולא אתכנעו שגאיהון תחותיהון אוק' הכי כיון דאתנדיב
 ישראל בהאי את אתכנעו שגאיהון תחותיהו ובכאן אתחזרו בעלמא בה"ד
 בפרוע פרעות בישראל בהתנדב עם דרכו': קס אחרא ופתח ואת ויהי בדרך
 במלון ויפגשוהו ואמ' ויהי בדרך במלון ויפגשוהו וגו' למאן למשה אמר קב"ה
 וכי את הויל לאפקא ית ישראל ממצרים ול' אבנע' מלכא רב ושלע' ואנת אנשיית
 מיכ' קיימא דברך לא אתגזר מיד ויבקש המיתו תאנא נחת גבריא בשלהובא
 דהשא לאוקדיה ואתרמיז חד חוי' מתוקדא לשאפא ליה בגויה אמאי חויא ח'ל
 קב"ה את הויל לקטלא חויא דברבא וברך לא אתגזרי מיד אתרמיז לי' חד חויא
 לקטלא ליה עד דחמאת צפורה וגזרת לברה ואשתניצ בה"ד ותקח צפורה צור
 ויהו צור אסוות' דכתיב והברות את ערלת צנה דנכללה בה רוח' דקודשא * קס
 אחרא פתח ואמר ויהמר יוסף אל אחי גשונא אלי ויגשו וכי אמאי קרי להו והא
 קריבון אינון הוו גביה לא בשעתא דאמר לון אחי יוסף אחיכם תוהו דחמו לי'
 במלכו עילאה אמ' יוסף מלכו דא בגין דא רווח' לי' גשו נא לי' ויגשו דאחזי להו
 האי קיימ' דמילה אמר דא ברמה לי מלכו דא בגין דנערית לה מכאן אוליפב'
 מאן דנער האי אות קיימ' מלכו אתנערת ליה מכלן מצועז דכתיב חי ה' שכני
 עד הבקר דהוה הקטרב ליה יצריה עד דאמי אומאה ונטיד להאי ברית בג"כ
 זבה דנפקי מיניה מלכין שלטין על כל שאר מלגין ומלכא משיח דאתקרו
 בשמא דקב"ה: פתח אידך ואמר כתיב אס תחנה עלי מחנה לא יירא לבי
 וגומר הכי תאנא מאי בזה דא את קיימא דומיניה תדיר לגביה דבר נש
 ואתרמיז' לעילא ובג"כ אתמר בזה כמה דכתיב זהה אות הצרי' ואת בריתי
 וכלא בחד דגא ברית דיומם ולילה בחד דרבא אינון ולא מהפרשין ואי תימא
 אי הכי הא שאר בני עלמא בהאי גוונא ממש היכי אמר דוד בלחודי ולא
 אתרא אלא בגין דאתידא ביה ואתרמיז' ביה ופאי אתרא דמלכותא ת"ח בגין

שומר הברית

דהאי זאת לא נטר לי' דוד מלכא כדקא חזי בעובדא דבת שבט מלכותא אתעד
 מיניה כל ההוא זמנא והכי אוליפנא האי זאת אחרמי' במלכותא דלעילא
 ואחרמי' בירושלם קרנא קדישא בהיה שעתא דדוד עבר עליה נפק קלא
 ואמר דוד במאי דאתקטרת השתרי לך ערדין מירושלם ומלכותא אתעדי מינך
 מנא לון דכתיב הכי מקיס עליך רעה מ ביתך מ ביתיך דיקא והכי הוי במאי
 דעבר ביה אתעגש ומה דוד מלכא הכי שאר בני עלמ' שאכ' פתח אידך ואמ'
 ללי ה' עזרתה לי כמעט שכנה דומה נפשי תאנא במה זכאין ישראל דלא נחתי
 לגיהנס כשאר עמין עמ' ולא אתמסרן בידוי דדומה בהאי אות דהכי תאנא
 בשעתא דבר נש נפיק מעלמא כמה חבלי טהדין אחפקדן עמיה זקפין עינא
 וחמאן האי את דהוא קיימא דקדשא אתפרשן מניה ולא אתיהב בידא דדומה
 לנחתא לגיהנס דכל מאן דאתמסר בידוי נחית לגיהנס ודאי ומהאי את דחלין
 עילאין ותתאין ודעין בישין לא שלטין ביה דבר נש אי היהו זכי לנטורי להאי
 אות בגין דהוא רא דשמא קדישא אות חד דשמא קדישא דקב"ה כיון דדוד
 מלכא לא נטיר אות קיימא דא כדקא חזי אתעדי מיניה מלכותא ואתטרד
 מירושלם מיד הוה דחיל וסבר דיתחון ליה לידא דדומה וימות בההוא עלמא
 עד דאתבשר ביה דכתיב גס ה' בעציר חטאתך לא תמות ביה שעתא פתח
 ואמר לוליה עזרתה לי כמעט שכנה דומה נפשי פתח אידך ואמר מ"ד ויאמר
 דוד ובראני אותי ואת נוהו דאמר דוד מאן יכיל למוחמי ליה לקב"ה ללא הכי
 תנינן בהיה שעתא דאתגור עליה ההוא עונש' ודוד ידע דעלמה דלא נטר
 בהיה את כדקא יאות ע"ד אתעגש בהאי דכלא כחדא אחידא וכלא אתרמיז
 בהיה את ולא אקרי דריק מאן דלא נטיר ליה כדקא יאות הוה בעי בעותיה
 ואמר ובראני אותי ואת נוהו מאי אותי אות דקב"ה ודא אות קיימא קדישא
 דהא דחילנא דאתאבד מינאי מ"ט בגין דתרין אילין מלכותא וירושלם בהאי
 אחידן ובג"כ תלי בצעותי' אותי ואת נוהו דיתקור מלכותי' דהאי אות לאתריה
 וכלא חד מלה פתח אידך ואמר ומבשרי אחזה אלוה מאי ומבשרי ומעלמי
 מצעי' ליה לא מבשרי ממס ומאי היא דכתיב ובשר קדם יעברו מעליך וכתיב
 והיתה בריתי בצרכם דתני' בכל זמנא דאתרשים בר נש בהאי רשימ' קדישא
 דהאי אות מיניה חמי לקב"ה מתס וגשמתא קדישא אתחדת ביה ואי לא זכי
 דלא נטיר' האי את מה כתיב מנשמת אלוה יאבדו דהא רשומא דקב"ה לא
 אתנטר ואי זכיו נטיר לה שכינת' לא אתפרשא מיניה אימתי מתקיימא ביה כד
 אתנסיב והאי את עייל באתריה ואזמן בהדי' דתני' מאי טעמא ו"ה אזלן
 כחדא ללא חד דבר וחד נוקבא אשתתפו כחדא ואק' חד שמא כדיוקסד עילאה
 מריא עלייהו בלן אחר שרי' בסט' דדכורא ומאן חסד חסד אל דנפיק מחכמה
 עילאה

עילאה ואתעטור בדכורא ובג"כ אתבסמ' נוקבא • תו תנינן אלוה הכי הוא
אל נהירו דחכמת' ו'דכר ה' נוקבא אשתהפו כחדא אלוה אקרי ונשמחא קדישא
מהאי אתר אתאחדת וכלא הליא בהאי את וע"ד כתיב ומצרי אחזה אלוה
דא הוא שלימותא דכלא מצרי ממש מהאי אות ממש וע"ד זכחין אינון ישראל
קדישין דאחידין ביה בקב"ה זכאין אינון בעלמא דין בעלמא דאתי עלייהו
כתיב ואתם הדבקים בזה' בג"כ חיים כלכם היום א"ר אבא ומה בכל כך אתון
חכימין לעלמא ואתון יתבין הכא א"ל אי נישורי ורב' מאתרייהו יתעקרו לא
ידעין לאן טאסן הה"ד כלפונ' נודדת מן קנה כן איש נודד ממקומו ואתרא דא
זכי לון לאורייתא והאי אורחא דילן בכל ליליא דפלגותא ניימין ופלגותא חנן
עסקין באורייתא וכד חנן קיימין בצפרא ריחא חקלא ונהרי מיא נהרין לן
אורייתא ואתיישבת כלבן ואתר דא הא דינוה לעילא זמנא חדא וכמה סרכי
תריסין הסתלקו בהאי דינא על עונשא דאורייתא וכדין אשתדלות' דילן יממא
וליליא באורייתא הוא ואתרא קא מסייעא לן ומאן דאתפרש מבאן כמאן
דאתפרש מחיי עלמא זקף ידויר' אבא ונריך לק יתבועד דנהר יממא בתר
דנהר יממא אמרו לאינון דרדקי דקמיייהו פיקו וחמו אי נהר יממא וכל חד
לימא מלה חדתא להאי גברא רבא נפקו וחמו דהא נהר יממא אמר חד
מינייהו זמין האי יומא אשא אשא מלעילא אמר אתרא ובהיך ביתא אמר
אתרא חד סבא הכא דזמין האי יומא לאתוקדא בנורא דא א"ר אבא רחמנא
לשזבן תווה ולא יביל למללא אמר קוטר דהורמנ' בארעא אתפססת • וכך הוה
דהבוא יומא המי חזריא אפי שכינתא ואסתהרו באשא • ורבי אבא אתלהיטו
אנפוי בכורא מחדותא דאוריית' תאנא כל ההוא יומא לא נפקו מבייתא וביית'
אתקטרא בקטרא וכוו סדתאן מלי אורייתא בגווייהו כאלו קבלו ההוא יומא
אורייתא מטורא דסיני בתר דאסתלקו לא הוו ידעי אי הוא יממא אי ליליא •
א"ר אבא בעוד דאנן קיימין לימא כל חד מינן מלה חדתא דחכמתא לקשרא
טיבו למריה דבייתא מאריה דהלולא פתח חד ואחד אשרי תבחר ותקרב ישכן
חזריך נשבעה בטוב ביתך קדוש היכליך בקדמיתא חזריך ולבחר ביתך ולבחר
היכלך דא לגו מן דא ודא לעילא מן דא ישכן חזריך בקדמיתא כד"א והיה
הנשאר בציון והמותר בירושלים קדוש יאמר לו • נשבעה בטוב ביתך לבחר
כד"א בחכמה יבנה בית החכמה יבנה בית לא כתיב דאי כתיב הכי הוו משמע
דחכמה בית אקרי אלא כתיב בחכמה יבנה בית היינו דכתיב ונהר יולא מעדן
להשקות את הגן וגו' • קדוש היכלך לבחר דא הוא שלימו דכלא דהכי תנינן
מהו היכל ה"י כ"ל האי והאי וכלא אשתלם כחדא רישא דקרא מוכח דכתיב
אשרי תבחר ותקרב ישכן חזריך האי מאן דאקריב בריה קורבנא קמי קב"ה

שומר הברית

ורצוא דקב"ה בזהו קורבן' ואחרעי ביה וקריב ליה ושוי מדורי' בתרין אתרין
ופחד להאי ולהאי דאינון תרין מתקשרו כחדא דכתיב ישכון חזקיה חזקיה
דאי תרי בג"כ חסדי קדמאי סנאן דהכא כד מקרבין צנייכו לקרבנא דא
פתחי ואמרי אשר תבחר ותקרב ישכון חזקיה' אינון דקיימו עלייהו אמרי
נשבעה בטוב ביתך קדוש היכלך לבחר מזבח אקב"ו להכניסו בצריחו של
אברהם אבינו ואינון דקיימו עלייהו והוה תמן אמרי בשם שהכניסו לדרי' וכו'
ותנינו בקדמיתא ליבעי ברנש רחמין עליה ולבחר על אחרא דכתיב וכשר
בעדו בקדמיתא ולבחר בעד כל ישראל ואנן ארחא דא כקטינין והכי שפיר
ומי לקמאן א"ר אבא ודאי כך הוא ויאות מלה ומאן דלח אמר הכי הפיק
גרמיה מעשרה חופות דזמין קב"ה למעבד לדריקיא בעלמא דאתי וכולהו
מתקשרין בהאי' ובג"כ עשרה מלי דמהימנותא אית בהאי קרא אשרי תבחר
ותקרב וגו' וכל מלה חד חופה אתעביד מניה זכאה חולקין בעלמא דא
ונעלמא דאתי דהא אורייתא מתקשרי בצנייכו כאלו קיימיתו דגופיכו בטורא
דסיני בשעתא דאתייהיבת אורייתא לישראל' פתח איך ואמר וזנחת עליו
את עולותיך ואת שלמתיך ואת זאנך ואת בקרך וגומר תנא כל מאן דקריב
צריה לקרבנא דא כאלו הקריב כל קרבנין דעלמא לקמי קב"ה וכאלו בני מדבא
שליחת קמיה (מהרמ"ק דהכי הוא נוטריקון של מזב"ח "מילה" זמנה "ציו" "ח")
בג"כ צעי לסדרא מדבחא במאנא חד מלייא ארעא למגור עליה האי קיימא
קדישא ואהחציב קמי קב"ה כאלו אדבח עליה עלוויין וקרבנין עאנא ותורי
ונימא ליה בדא יתיר מכולהו דכתיב וזנחת עליו את עולותיך ואת שלמתיך
וגומר בכל המקום אשר אזכיר את שמי' מהו אשר אזכיר את שמי דא מילה
דכתיב ביה סוד ה' לידאיו וצריחו להודיע' האי מוצח הדמ' ודאי קמה דאמינא
בתריה מה כתיב ואם מוצח אבנים תעשה לי רמו לג' יורא כד אתנייר דהוא
מעם קזה קדל וקשה לבא האי אקרי מוצח אבנים לא תבנה אהבן גזית מאי
הוא דצעי לאעלאה ליה לפולחנא דקב"ה בגין דינשי פולחנא אחרא דעבד
ער הכא ויעדי מיניה ההוא קשיא דלבא ואי אתגבז ולא אינדי מיניה ההוא
קשיא דלבא למיעל בפולחנא דקב"ה הרי הוא כהאי פסילא דאבנ' דגזרי ליה
מהאי גיסא ומאלי גיסא ואשתאר אבנא כדקמיתא בג"כ לא תבנה אתהן
גזית דאי אשתאר בקשיותיה כי תבדך הנפת עליו ותהלל ליה כלומ' ההוא גזירו
דאתגבז לא מהניי' ליה בג"כ זכאה חולקי' מאן דקריב האי קורבנא בחדוותא
ברצוא קמי קב"ה וצעי למיחדי בהאי חולקא כל יומ' דכתי' וישמחו בך כל חוסי
בך לעולם ירגנו וגומר: **פתח** איך ואמר ויהי אצרכו בן תשעים
שנה ותשע שנים וגומר התהלך לפני והיה תמים האי קרא אית לעיינא ביה
וידי

ויהי אצרכם בן חשעים שנה וחשע שנים • האי קושיא קשי' צמחא ררחין וכי עד
השתא לא אתגלי ליה קב"ה לאצרכם אלא האידנא כד מטא להני יומין וירא
ה' אל אצרכם ולא קודם והאכתיב ויאמר ה' אל אצרכם • וה' אמר אל אצרכם •
ויהאמר לאצרכם ידוע חדע וגו' והאידנא מני מטבין יומין וכד מני להוכחי' וירא
ה' אל אצרכם אשתמע דעד השתא לא אתגלי עלוי • ועוד דכתיב בן חשעים
שנה וחשע שנים בקדמיתא שנה ולצסוף שנים • אלא הכי האנא כל אינון יומין
לא כתיב וירא מ"ט אלא כל כמה דהוה אטיס וסתים בגין קב"ה לא אתגליה
עליה כדקא חזי האידנא אתגלי עליה דכתיב וירא מ"ט משום דבעא לגללה
ציה האי את כהרא קדישא ועוד דבעא קב"ה לאפקא מיניה זרעא קדישא •
וקדישא לא להוי בעוד דהיוו אטיס צשרא אלא אמר השתא דהוא בן חשעים
שנה וחשע שנים וזמן קריב הוא דינפוק מיניה זרעא קדישא להוי הוא קדישא
בקדמיתא ולבתר ינפוק מיניה זרעא קדישא בג"כ מני יומיו צהאילא בכל
הני זמנא קדמייתא • הו חשעים שנה דכל יומי קדמאי לא הוו שנים אלא כחד
שנה דלא הווי יומיו יומין השתא דמטא להאי (שנים) שנים אינון ולא שנה ויאמר
אליו אני אל שדי מאי משמע דעד השתא לא אמר לי' הכי אני אל שדי אלא הכי
תאנא עבד קב"ה כתרין תחתין דלא קדישין לתתא וכל אינון דלא התגזרו
אסתאבון צהון ורשימן צהון ומאי רשומא אית צהון דאתחזי צהו ש"ן דל"ת
ולא יתיר ונג"כ יסתאבון צהו ויתדצקון צהו • צחר דאחגזרו נפקו מאילין
ועאלין בגדפוי דשכינתא ואתגליות צהו יו"ד רשומא קדישא את קיימא שלים
ואתרשים צהו שדי ואשתלים צקומ' שלים וע"ד כתיב צהאי אני א שדי התהלך
לפני והיה תמים שלים ודאי דהשתא את חסר צרשימה דש"ן ודלת גזר גרמך
ותהוי שלים צרשימו דשדי ומאן דהיו צרשימו דא אתחזי לאתצרכא צשמא
דא דכתיב ואל שדי יברך אותך מהו אל שדי דהנהו צרכאין נפקין מיני' ההוא
דשליט על כתרין תתאין וכלא מדחלתיה דהלץ ומרהתין ומזעזען בג"כ מאן
דאחגזר כל אינון דלא קדישין אתרחקן מיניה ולא שלטין ציה • ולא עוד אלא
דלא נחית לגיהנס דכתיב ועמך כולם צדיקים כל אינון דאתגזרו אקרין צדיקי'
בג"כ לעולם ידשו ארץ • א"ר אבא זכאין אהון צעלמא דין וצעלמא דאתי זכאה
חולקי דאתינא למשמע מלין אילין מפומכון כולכו קדישין כולכו בני אלהא
קדישא עלייכו כתיב זה יאמר לה' אני זה יקרא צסס יעקב וזה יכתוב ידו
לה' וצסס ישראל יכנה כל חד וחד מנכון אחיד ואתקשר צמלבא קדישא עילאה
ואתון רצרבון ממנן תריסין מהבוא ארץ דאקרי ארץ החיים דרצרבנובי אכלין
ממנא דטלא קדישא • פתח ואמר אשריך ארץ שמלכך בן חורין וגו' וכתיב הי לך
ארץ שמלכך צער וגומר הניקראי קשיין אהדי • ולא קשיין הא דכתיב אשריך

שומר הברית

ארץ דא ארץ דלעילא דשלעא על כל אינון חיון דלעילא ובג"כ אקרי ארץ
החיים . ועלה כתיב ארץ אשר ה' אלהיך דורש אותה תמיד . וכתיב ארץ אשר
לא במסכנות תחבל בה לחם לא תחסר כל בה לא תחסר כל בה דייק . ובג"כ
למה משום דכתי' שמלכך בן חורין דא קב"ה דכתיב בני במורי ישראל . בן חורין
מהו בן חורין כד"ל יובל היא קדש תהי' לכם וכת' וקראתם דור ב' ארץ דהא כל
היו מייבלא קאתי בג"כ בן חורין ואית' בן חורין ולא כתי' בן חירות הכי הוא
ודאי בן חירות מצעי ליה . אלא במתנתא סתימאה דילן תנינא כד מתחברין
י' בה' כדן כתיב ובהר יונא מעדן להסקות את הגן ולא תימ' כד מתחברין גא
מתחברין ודאי ובג"כ בן חורין כתיב וע"ד אשריך ארץ שמלכך בן חורין ושריך
בעת יאכלו בשרוותא בשלימו ברעו' . אי לך ארץ שמלכך נעריהאי ארץ דלתת'
דתינ' כל שר ארעי דשאר עמין אתייהבו לרברבין תריסן דממנן עלייהו ועילא
חכולהו ההו' דכתיב ביה נער הייתי גם זקנתי ותאנא האי קרא שרו של עולם
אמרו . וע"ד כתי' אי לך ארץ שמלכך נער ווי לעלמ' דעסטרא דא יקרא . וכד
ישראל בגלות' ינקין בתאן דיניק מרשותא אחרא' ושריך בבקר יאכלו בבקר ולא
בכל יום' בבקר ולא בזמנ' אחרא' דיום' דתני' בשעת' דחמ' זורחת ואתיין וסגידין
ליה לשמשא רגוא תליא בעלמ' בשעתא דתנחה רגוא תלי' בעלמא מאן בדים
האי משום דמלכך נער ההו' דאקרי נער ואחזן זכאי קשוט קדישי עלזנין בני
מלכא קדישא לא ינקון מהאי סטרא גא מההוא אתר קדישא דלעילא . עלימו
כתיב ואחם הדבקים בה' אלהיכם חיים כלכם וגומר רבי אבא פתח ואמר
אשריה גא לידדי שירת דודי לכרמו וגו' ויעקבא ויסקלהו ויעטבו שרק וגו' .
הני קראי אית' לאסתכלא בהו אמאי כתיב שירה תוכח מצעי ליה לידדי
לדודי מצעי ליה כמה דכתיב שירת דודי כרס היה לידדי בקרן בן שמן
אסתכלנא בכל אריותא ולא אשכחנא אתרא דאקרי קרן בן שמן . אלא כני
קראי אוקמוה סבריי' בכמה מווגין וכולהו שפיר והכי הוא . אבל אשריה גא
לידדי דא יאסך דהוה ידד ואקרי ידד עד לא יפוק לעלמ' אמאי ידד דתנינן
רמימו סגיא הוה ליה לקב"ה ביה צינחק דלא אתעביד ולא אתא עד דאתגא
אברהם אביו ואקרי סליס ואיתוסף ליה' לא שלמות זכן לשרה האי ה' אחייה' .
לה . הכא אית' לאסתכלא ה' לשרה שפיר אבל לאברהם אחאי ה' ולא י' מצעי
ליה דהא הוא דבר הוה אלא רוא עילא הוא סתים בגוון אברהם סליק לעילא
ונטיל רוא מה' עילאה דאיהו עלמא דדבורא הא' עילאה והא' תתאה . תאי
תליא בזכור והאי בזקנא ודאי בג"כ אברהם סליק בה' דלעילא ושרה נחתא
בה' דלתתא תו דכתיב בה יכיה ארעך ותניא ארעך ארעך סתם דהוה שר
למיעל בהאי קייס ומאן דשרי למיעל בהאי קייס אעל ובג"כ גידרא דאתגא

גר צדק אקרי • בגין דלא אחי מגז"ע קדישא דאגזר וע"ד מאן דאעל צהאי
 שמה צהאי אברהם צג"כ כתיב ציה כה יהיה זרעך זרעך ממך ואתמסר' ה'
 לשרה ואי לאו דאתמסר' ה"א לשרה הוה ליה לאברה' לאוליד לתתא כמה דהאי
 כה אולידת לתתא צתר דאתמסר' ה' לשרה אתחברו תרין ה"ן כחדא ואולידו
 לעילא ומאי דנפיק מנייהו הוא י' צג"כ י' אות רישא דיצחק דבר מכאן שארי
 דכורא לאתפשטא • וע"ד כתיב כי ציחק יקרא לך זרע • ציחק
 ולא צך יצחק אוליד לעילא דכתיב תתן אמת ליעקב יעקב אשלים כלל
 ואי תימא וכי אברהם צמאי אתאחיד ולא יתיר והא כתיב חסד
 לאברהם אלל חולקא דליה כך הוא בגין דעציד חסד עס צני עלמא
 אבל לאולדא הבא אחיד ומהבא שריא וע"ד לא אתגזר אברהם אלל צן
 חשעים ותשע שנה רזא דמלה הא אתיידע ואוקימנא צמתנית' דילן וצג"כ
 יצחק דינא קסי' נפיק לאחדא צחולקא ולאולדא חסד אק' וע"ד יעקב אשלים
 כלל מהאי סטרא ומהאי סטרא מסטרא דאחידו אברהם ויצחק לחולקיהון
 לעילא הוא שלימותא מסטרא דאחיהב לבו לאולדא למתתא לעילא הוא
 שלימותא וע"ד כתיב ישראל אשר צך אתפאר ציה אתאחדו גוונין מעילא
 ומתתא וע"ד כתיב הבא שיר' דכתיב אשירה נא לידידי שירה ודאי דהא אקרי
 לאולדא דבר : דהא אקרי ידיד עד לא יפוק לעלמא • ואית דאמרי אשירה
 נא לידידי דא אברהם כמד"א מה לידידי צציתי ואברהם ירית ירותא
 דאחסנת חולקא דא אבל מה דאמינא דדא יצחק הכי הוא שירת דודי לכרמו
 דא קצ"ה דאקרי דודי דכתיב זה דודי נח ואדום • ידידי אחיד צדודי דבר
 ומכא' אתגטע כרם דכתיב כרם היה לידידי צקרון צן שמן מאי צקרון צן שמן
 אלל כמה נפיק האי כרם וצמה אתגטע חזר ואמר צקרון מאי קרן דכתיב
 צקרון היוצל צקרון היוצל שרי' • והוא קרן אתאחיד צהאי זכר דאקרי צן
 שמן • מהו צן שמן כדא"צן חורין ותרזייהו חד מלה אמרי שמן דמתחמן נגיד
 משתא ורצו לאדלקא צונינין וצג"כ צן שמן ודא שמן ורצו נגיד ונפיק ואדליק
 צוסינין עד דנטיל ליה וכניש ליה האי קרן ודא אקרי קרן היוצל צג"כ לית
 משיכותא דמלכותא אלל צקרון • וע"ד אתמשך מלכותא דדוד דאתמשך
 צקרון ואתאחיד צי' ויעזקבו צהאי עזקא דאסתמר לכל סטרא ויסקלסו
 דעדי מיניה ומחולקי' כל אינון רצוצין כל אינון חריסין כל אינון כחרין
 תתאין והוא נסיב ליה להאי כרם לחולקי' דכתיב כי חלקה' עמו יעקב חבל
 נסלתו • ויטעבו שורק • כמד"אח' ואנכי נטעהיך שורק כלה זרע אמת כלה
 כתיב צה' מכאן שארי • אברהם לאולדא לעילא ומהאי נפק זרע אמת • כלה
 זרע אמת ודאי והאי דכתיב כה יהי' זרעך וכלל חד מלה זכאן חולקהון

שומר הברית

דישראל דירתו ירוחא קדישא דא סופי' דקרא ויבן מגדל בתוכו מהומגדל
 כמ' דא מגדל עוז סס'ה' בו ירוך לדיק ונשגב בו ירוך לדיק ונשגב ודאי
 וגם יקב חלב בו דא תרעא דלדק כמ' א' פתחו לי שערי דלדק מאי משמע
 דכל בר ישראל דאתגזר אעל בהרווייהו וזכי לתרעוייהו • ומאן דקריב
 בריה לקורבני' דא עייל ליה בשמא קדישא ועל אות דא מתקיימין שמיא
 וארעא דכתיב אס לא בריתי יומם ולילה • חקות שמי' וגו' והאי מריה דהלולא
 דא זכה לכלא למחמי לק' בה אפיין באפיין בהאי יומא זכאה חולקנא דזכינא
 להאי יומא וזכאה חולקך עמנא והאי ברא דאתייליד לך קרינא עלי' כל הכקרא
 בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו וגו' יוכתיב וכל בניך למודי'ה' ורב שלום בניך
 חופוה לר' אבא תלת מילין אמרו לי' האי מארי דהלולא דא חושפיין זכי
 לכלי האי • ובגין דקייס קיומא דמנוה אחר מאי היא • אמר ההוא גברא
 דביתאי אתת אחי הות ומית בלא בנין ונסיבנא לה ודא הוא ברא קדמאה
 דהוא לי מינה וקרינא לי' בשמא דאחי דאתפטר א"ל מכאן ולהלאה קרית
 ליה אידי והיינו רב אידי בר יעקב צריך לון ר' אבא ואזל לאורחי' כד אתא
 סדר מלין קמי' דר' אלעזר ודחיל למימר לר"ש • יומא חד הוה קאים קמי'
 דר"ש • ואמר ר"ש מאי דכתיב ויפול אברהם על פניו וידבר אתו אלהים
 לאמר אני הנה בריתי אתך משמע דעד לא אתגזר הוה נפיל על אנפוי
 ומליל עמיה • בחר דאתגזר קאים בקיומי' ולא דחיל • אחי הנה בריתי
 אתך דאשכח גרמי' גזיר א"ל ר' אבא אי ניח' קמי' דמר דלימא קמיה מאימון
 מלי מעליותא דשמענא בהאי א"ל אימא א"ל דחילנא דלא יתענשן על ידי •
 א"ל ח"ו משמוע' רעה לא יירא נכון לבו בטוח בה' • סח לי' עובדא וסדר
 קמי' כל אינון מילין א"ל וכי כל הכי מלי מעלייתא הו טמירין גבך ולא
 אמרת להו • גוזרנא עלך דכל תלתין יומין אלין תלעי ותנשי ולא כפיב אל
 תמנע טוב מצעלי וגו' • וכך הוה א"ל גוזרנא דבדאורייתא יגלון בבבל
 ויגלון שכל בני חברי' • חלש דעתה דר' אבא • יומא חד שמא ליה ר"ש א"ל
 עופס' דלצך באנפך שכיח • א"ל לאו על ידי הוא אלא על דידהו • א"ל
 ח"ו דאתענשו אלא בגין דמלין אלין אתגליין צנייהו כ"כ וכד יגלון בבבל
 ביני חברי' ילפין אינון אורחין ואתבסמן מילין בגווייהו • דהא מלין לא
 אתגליין אלא ביבנה דהא קב"ה אסתכס עמנא דעל ידנא אתגליין מלין
 אלין • א"ר יוסי כתיב אזי יבקע כשאר אורך • ומין קב"ה לאכרזא על בני
 ניימא אזי יבקע כשאר אורך וארוכתך מהרה תלמח והלך לפניך דדקך וכבוד
 ה' יאספק • צילא ויילא ו:

לקוטי דינים והנהגות המילה

ובהם נכלל דרך קצרה סוד ה' וישרביט הזהב מראשו עד נטירה

ידוע

ומפורסם גודל מעלת מצות מילה אשר קימו וקבלו בשמחה
 וצדקה • ועדיין עושין צדקה וגילה • ורבים מעמי הארץ
 מיהודים נעשו מולים להסיר קליפת הערלה • ואע"פי שצדקרי מצות דלים
 אהובים למעלה • וכל המפיר ברית ע"י עריות אשר צותה התורה לא
 הגלה • חצת ברית קודש מכשרתו להנצל מדינה של גיהנום ולג"ע עולה •
 לכן יראה כל מוהל להרהר בתשובה מעולה מאחר שהיה עומד לתקן מדת
 צדק במצוה זו והוא צריך לאותו דבר ונענה תחלה • וכן איתא
 בכתבי האר"י ז"ל תיקן לאותן האנשים אשר התשובה לתקן פגם הערלה •
 למול בן ישראל וזהו תיקונו העולה על כולה • כי הוא דמיון כהן המקריב
 ומסלק הקליפות ורמז ע"ז חיתך בהילף ה"ת צ"ס הוא סמ"אל וע"י חיתך
 ופריעה נדחה סמ"אל ממקום קדושה ולכן צריך להשים הערלה בעפר צמוד
 ונחש עפר להמו וע"ז נכבד ומלמד סניגוריא על ישראל דמיון שער המשתלח
 ונכון לכל מוהל הירא דבר ה' לעבול גופו אם אפשר לו ולהרהר בתשובה כנ"ל •
וזאת מודעה רצא לפי שבזמנינו מצוה זו לכל מסורה אפילו למי שלא
 שנה פרקי דמילה ואין יודע שום רמז ורמיה וסוס כוונת הלב
 להיות זריז כנהן העומד על העבודה רק כמתעסק לחתוך בצער דעלמא
 ע"כ חייב על המוהל כזה לילך אל הצדיק ללמוד כל הכוונת השייכים למצוה
 זו כדי שיהא עבודתו מרובה ומקובל לפני הק"ה כה כאלו הקריב קרבן • ולמען
 שלא יכבד עליו עבודה זו הגדתי בלשנא קלילא וצדק קצרה למען ירוץ
 הקורא • למצוה זו אפילו בשבת לחזור אחריה לגומרה • עד שיהי' בפיהו
 שגורה • ובלבדו יבין לעשות כמו שהיה לפניך סדורה • וע"פ כוונותיה לכבוד
 הבורא • ובזה יזכה לרב טוב • ולציאת אליהו הנביא זכור לעוב • גם פי'
 החפלה שיתפלל המוהל חל עליו מצות צאר היטב כדי שידע מה שהוא מבקש
 מאתו ית' כי אך ימלא שאלתו אם הוא אינו משגיח אינו חס על עצמו הרי
 הוא בכלל אסור לרחס עליו ורחמנא לבא בעי וכי תאמר בלבבך הלא כל
 המצות וכל החפלות צריכין כוונת הלב צוהר צריך הכותב לזרז במקום שיש
 חסרון ידיעה והנה עיניכם רואות שכל הכלחות ההינוק הכל תלוי במוהל
 הגון ואומן מהיר במלאכתו לשם שמים ע"כ אם לאו דר הכי הוא להבין
 מעצמו אל יבזז מפני המלעיגים וילמוד מכל אדם ובזה תכסית שב כי זהו
 ראשית חכמה ויראת ה' אלמדכם :

שומר הברית

ההו התפלל שיתפלל המוחל קודם שמביאין
התינוק לבה"כ ככוונה נכונה

תפילת המוהל

רבונו של עולם הנני מודה ומסבב ומהלל לשמך הגדול שבראנו יש מאין
לא לצורך חובה כי אם נדבה ורצון ואהבה יסמדת טובך וחסדך כי
פנב חסדך מחיים נפתי ישכחך שנתת בי נשמה קדושה ורוחניות ועוד הגדלת
טובך עלי שלא עשיתי אשה או עבד וכל הכל יתגדל ויתרומם שמך לעולם
שנתת לי אמונה שלימה להאמין כי אתה אל אמת ותורת משה עבדך בכתב
ובצ"פ אמת וחתמת אות בתיך בבשרי לאות ביניך וביני להמיל כל זכר לאות
ע"אמה אלהימי ואני עבדך חתום בחותמך הקדוש כי אמת לי עבדי אתה
ישראל אשר בך אתפארי ועד נתתי לי מתנת חנם שזכרתי להיות אמצעי להבנים
בניך וחתם בנפי שכינתך למל את בשר ערלתם ולזכרונם באות ברית קדש
צדיק יסוד עולם ועמך כלם צדיקים לכן הנני מתחנן אליך :

אל שדי שתסייעני והצילני מיצר הרע שלא לסמא אות ברית קדש
וחותמך שסמט בבשרי וכן כל הנימולים ע"י ישמרו את ברית
קדש מכל טומאה שלא יקרבו אל עריות ולא שניות מדבדי סופרים או עם נידו
אז נכר או בהמה חיה ועוף או עם גויה או עם פנויה בלא קידושין או
בלא כבית חמיה או עם נשותיהן שלא כדרך ולא שום דבר הגורם המשכת
שלה ח"ו ובני והנימולים על ידי וכל בני ישראל עמך לא ימירו את דתם
וחמנתם לא ברצון ולא באונס אלא תמיד יהיו חזקים באמונתם בדת תורת
משה עד יום מותם ונתת פניהם חזקים נגד המקנטרים איתם על אמונתם ומצחם
נחשד נגד מצחם לא יבושו בעולם הזה ולא יכלמו לעולם הבא ויהי רצון
מלפניך ה' אלהי ואלהי אבותי שתשלח את אליהו הנביא עתה לראות מציה זו
היה חילד הזה ברי ולא חגלי כדאי שאקיים מצות מילה בזמנו וחזכוני להמלו
כדונן וכשורה וככוונה הראויה וקבל עבדתי במצוה זו כאילו הקרבתי קרבן על
קרי מנבחך ובעקדת יצחק תרציני ברהמך הרבים שלא יסבך חילד הזה ח"ו
מחמת המילה ותשלח רפואה וחיי לילד הזה ולאמו כרפואת חזקיהו מלך יהודה
מחליו וכמרים הנביאה מצרעתה וכנעמן מצרעתו וכמי מרה על ידי משה רבינו
ובמי ירחו ע"י אלישע ובזכות מצוה זו רחם עליני שלא יגורו א"ה גזירי רצות
לבשל מצוה זו ולא שום מצוה מישראל ותוכיני למדת א"ה שהבנים תחת כנפי
השכינה שנאמר ואת הנפש אשר עשו בחרן ובזכות מצוה זו התעייבה בבשרי
מכה לראות פני השכינה כמ"ש מבשרי אחזה אלהי ותצילני מן הגיהנם כמ"ש
גם בדם ברייתך שלחתי אסירך ושלח לנו הגואל במהרה ב"א :

ששמביאין התינוק לבה"כ הקהל אומרים ברוך הבא ויבין שם ע

אורות מעשרי צינה צלם עמו וצוה ממעיד חס קדוש וטוב
על התינוק הזה ומקשר גם רוח איהו בנער ועכ"פ יבין הפסע ברוך יהיה זכ
במול ל"ח ימים מנין הבא ואני הנני יאמר אשצי תבחר ותקרב
יטכין

ישכן חצירד (וכעמודים מסמימים) נשבע בטוב ביתך
 קדוש היכלך (ומאן דלא אמר הכי הפיק גרמני מעשרה חופות ומין
 קב"ה למיעבד לגריקיא לעלמא דהא וזג"כ עשרה מילי דמהמנותא אים
 בהאי קרא אשרי הנמר וגומר וכל מלה וכל מלה חד חופה אהעציד מיני בזיכר
 (ואח"כ יקח המוהל את התינוק ויאמר בשמחה) : **אמר הקב"ה**
לאברהם אבינו התהלך לפניו והיה תמים : הנני מוכן
 מזומן לקיים מצות עשה שצונו הצורח י"ה למול (וכשהאב הוא המוהל -
 יאמר שצונו למול את בני) נכס יחוד קב"ה ושכינתו ישים התינוק על הכס'
 אשר הבין לאליהו וכו' ללשון הקדוש הזה (הבנין) שהוא בא"ת צ"ש
 אליה ויאמר) שברתי לישועתך ה' ומצותיך עשיתי ואלהו מלאך הברית זא
 כסא שלך הנה הכסא לפניך עמוד נא לימיני וסמכני שברתי לישועתך ה'
 שם אכני על אמרתך כמולא שלל רב שלום רב לחוכני הורתיך ואין למי
 מכשול (ואח"כ יקח התינוק מכס' של איהו ויניחנו על רגלי הסנדק וכשהמוהל
 פותח התינוק למולו כשרואה ערוהו ידמה בעיניו שהוא צו כל הדיני' ובחיתך
 הזה מסלק סמא"ל הרובב על הכתש וכל הדעי' ובאמר ברוך ה' ה' שכתב
 הריה וקריאתו **אדני** יכוין למתקם ברחמים כל הדינים להצט' רחמים
 גמורי' ולפיכך יצרך בקול רם הנדכה זו לעורר הכוונה הנ"ל:) ונשעה
 שהמוהל מוכן למוהל יאמר האב והמוהל הנני מוכן ומזומן לקיים מצות עשה
 שצונו הצורח (האב יאמר למול את בני) לשם יחוד הקב"ה ושכינתו :

ויבך ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר קדשנו
במצותיו וצונו על המילה :

ותקף אחר החיתוך יאמר האב הנדכה :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר קדשנו
במצותיו וצונו להכניסו בביתו של
אברהם אבינו :

והקהל משיבים בשם שנכנס לברית בין יבנם לחותנתו
ולחופה ולמעשים טובים :

(ואמר הנדכה האב חפלה רבש"ע דף יז) (והמוהל יאמר אהם
 אחר ברכת אשר קדש ידיו :)

שומר הברית

בָּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן :
 בָּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשׁ יָדִיד
 מִבְּטֶן וְהוֹקֵב שְׂאֵרוֹ שְׂסוּצָאֵצֵאוֹ חֲתָם בָּאוֹת
 בְּרִית קוֹדֶשׁ עַל כֵּן בִּשְׁכַר זֹאת אֵל חַי חֲלָקֵינוּ צוּרֵנוּ
 צוּהַ לְהַצִּיל יְדִידוֹת שְׂאֵרֵינוּ מִשַּׁחַת לְמַעַן בְּרִיתוֹ
 אֲשֶׁר שָׁם בְּבִשְׂרֵנוּ בָּרוּךְ אַתָּה יי כּוֹרֵת הַבְּרִית :

אלהינו ואלהי אבותינו

קִיִּי־אֵת הַיֶּלֶד הַזֶּה לְאָבִיו וְלֵאמֹוּ יִקְרָא שְׁמוֹ בִּישְׂרָאֵל

פלוגי בר פלוגי

כשהחב הוא מוהל צעמנו יאמר יהי
 רצון שאשמח ביוצא חלצי :

יִשְׂמַח הָאֵב בְּיוֹצֵא חֲלָצִיו
 וְהָגֵל אִמּוֹ בְּפָרִי בְטָנָה :

יתום מאב הנימול יאמר המוהל
 ישמח האב בגן עדן ביוצא חלציו :

בְּכָרְתוֹב יִשְׂמַח אָבִיךָ
 וְאִמֶּךָ וְהָגֵל יוֹלְדֶתְךָ

יתום מהאם הנימול יאמר המוהל
 ישמח האב ביוצא חלציו וחגל אמו
 בגן עדן בפרי בטנה :

וְנֵאמַר וְאֶעֱבֹר עָלֶיךָ
 וְאִרְאֶךָ מִתְּבוֹסֶסֶת
 בְּדַמִּיךָ וְאֹמַר לָךְ

בְּדַמִּיךָ חַיִּי וְאֹמַר לָךְ בְּדַמִּיךָ חַיִּי וְנֵאמַר זָכַר
 לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דְּבָר צוּהַ לְאַלֵּף דּוֹר אֲשֶׁר כָּרַת אֶת
 אֲבֵרָהֶם וּשְׁבוּעָתוֹ לִיצְחָק וְיַעֲקֹב וְיֵעֱקֹב לְחֹק
 לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם וְנֵאמַר וַיִּמַּל אֲבֵרָהֶם אֶת יִצְחָק
 בְּנוֹ בֶּן שְׁמוֹנֶת יָמִים כֹּאֲשֶׁר צוּהַ אוֹתוֹ אֱלֹהִים :
 הוֹדוּ לִי כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ : פְּלוֹנִי זֶה הַקָּטָן
 גְּדוֹל יְחִיָּה כִּשְׁם שְׁנַכְנַם לְבְרִית כֵּן יָכֹנֵס לְתוֹרָה

וּלְחֹפֶה וּלְמַעֲשֵׂים טוֹבִים : רַב־שַׁע

דינים והנהגות המוהל

יז

רביש"ע יהי ראון מלפניך ה' אלהי ואלהי אבותי שיהיה זה חשוב ומרובה ומקובל לפניך כאלו הקרבתיהו לפני כסא כבודך ועתה ברחמך הרבים שלח על ידי מלאכך הקדושים נשמה קדוש וטהור' (אז יאמר לבני) לפנ"פ הניחל עתה לשמך הגדול ושיבא לבו פתוח כפתחו של אולם צהורחך הקדושה ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים וחקן לו אריכת ימים ושנים וחיים של יראת חטא ושל עושר וכבוד וחיים שתמלח כל משאלות לבו לעושה האמן וכי"ר :

ויקרי נזכר קודם החיתוך לנגב האבר כדי שלא יהפס העור וזה מדאי מחמת לתלות ויציאה לידי סכנה ח"ו ואח"כ ימשמש באבר מעט בכדי שיהקשה הגיד ויאל מן הג' חולה ויכול להבחין עד היכן מגיע העטרה ואח"כ יתפוס בג' אצבעותיו הערלה וימתוך למעלה בכדי כשיחתוך אז טפל הערלה תחת העטרה וחתוך סמוך לאצבעותיו ויהי זהיר לתפוס הערלה בכל כחו שלא ישמוט מידו ויכול לבא לידי סכנה ח"ו כי אם בשונו שנית לחתוך פן לא יכוין במקום חתך הראשון גס יהיה זהיר שלא יטה הסכין למעל' סמוך לבטן התינוק גס יהיה זהיר לדיו למרות בפעם אחת בכדי שלא ימתוך הערלה ויגיע החתך עד הכיס ויתחיל החיתוך קצת מן הצד ואל ירך לבנו בשום דבר ויעשה עבודתו בצריזות ואז יצול מכל דבר רע : ואחר שעשה החיתוך ימהר ויזרוק האיומל והערלה מידיו כדי לעשות הפריעה טרם שיכוסה נקב הפריעה מדם ויתפוס בדיו השמאלית את האבר ויתן צפורן הימנית תוך הנקב ויתפוס הקרום ההוא ואח"כ יתכוס ג"כ בצפורן השמאלית וימשכו בשתי ידיו קצת ליו ויקרענו הנה והנה ומאוד יהיה זהיר שלא להתאצ שתי צפורנות תוך הנקב ביחד לעשות הפריעה כ"א בזה אחר זה כי העושה כן גורם להתינוק שלא יהיה לו לב להבין והי' עם הארץ ויהי זהיר מאוד לעשות הקרע למעלה על העטרה עד שהגלה העטרה לעיניו ולא יקרע למטה כלל כי בקל יוכל לעשות התינוק לכרות שפכה ודבר זה צריך התמדת הראיה והלימוד כי לפעמים כשהחיתוך קטן אז עור הפריעה מכוסה כולה ולא נראה כ"א נקב מכוון והוא לבן ובשאר המוהל בקי מכנים צפורניו שמה ותופס בכח העור ובשר הגיד וצרוץ פשיעתו קורע גם הצר מצנקה הגיד וגור' כאב גדול לתינוק וגם רצוי הדם ויכול לבא לידי סכנה ח"ו ע"כ החכם עיניו בראשו להתמיד בלימודו גם לפעמים נעשה החיתוך גדול עד שנחתך קרום הפריעה במקצת ונעשית עור הפריעה על העטרה כמו שפה לנקב והוא לבן וכשלא ימהר לעשות הפריעה עד שיכסהו הדם לא ידע איך מקומו כנ"ל ואם נחהו לו שכיסהו הדם ימננו ויתראה העור : גם לפעמים יש אבר קטן מאד ואחר שנעשה החיתוך נשטט האבר

שומר הברית

חוק הנקב • תקנתו ליתן אלצעו החת הכים נגד האצר ויגציה האצר למעלה
ויתפוס עור הערלה צידו השנית ויעשה הפריעה • גם לפעמים עור הפריעה
מקלף גילדי גילדי וסבר המוהל שכבר נעש' מלותה ומל ולא פרע כאלו לא מל:
ולכך צריך עיון רב ולימוד היטב ושומר מצוה לא ידע דבר רע • וזה הגלות
העטרה יכוין שהיה דמות יו"ד והוא החותם ועי"ז נתמלא השם שד"י
וטוב לכיון לשם קרע שטן נשעת הפריעה:

ועצה טובה קמ"ל לילך לבית היוולדות יום א' לפני המילה ולראות ערלת
התינוק כי יש הרבה שכנים ולא כל האמצעו' שוות לפעמי' יש ערלה
גדולה ויש שאין לו ולפעמים נמצא שהוא כמו מהול וחומר' הוא לעשו' החיתוך
וזולת זה שינויים אחרים וכל השינויים קשם ואם ישמע לעצה זו חכם יחשב
וילמוד מכל אדם ולא יבז ליקח עצה מן מוהל היותר צקי ורגיל בעבודה זו
ולא יוצא מתחת ידו דבר שאינו מתוקן ומסוכן ח"ו:

מציעה אחר הפריעה תכף וצריך למוצץ עד שיסער שילא הדם ממקומות
האחרים וכל מוהל שאינו מוצץ כראוי מעבדין אותו כי הוא
סכנה לתינוק • ויש מוהלים שגומעי' יין עם הדם שצפיו וממהרים מריקה
צפיהם על המילה לרפואת הנימול:

האב חייב למול את בנו דכתיב וימל אברהם את יצחק בנו • וג"מ לדינא
אם היה האב מוהל וקדם אחר ומוהלו חייב אותו המוהל ליתן לאבי
הבן עשרה זהובי' אבל אם נתנו לא' למול ובא אחר ומלו פטור אף שהראשון
שנתנו לו הוא צדיק ביותר משני • אם נתן האב למוהל א' שימול אינו יכול להזר
בו ולתנו לאחר משום שארית ישראל לא יעשו עולה • וה"מ כששניהם שוים
אבל אם השני הוא אהבו ביותר או יותר צדיק מן הראשון אין בו משום לא
ידברו כזב כי אכן סהדי אלו היה שם באותו שעה כשנתן לראשון למול היה
נותנו לזה ואין מועיל בזה קנין מ"מ אם נשבע לראשון ב"ד כופין אותו שיקיים
דבריו כ"ז שלא היתר שבעתו בפני שלשה • ואם נתנו לא' ולא היה בעיר והאב
סבר שלא יהיה שם בזמן המילה ושלח אחר מוהל אחר וצתוך כך בא הראשון
ימהלנו הראשון דודאי לא חזר מהראשון (ובאשר שבכפרים שאין ביניהם
לא תורה ולא מורה ובאים לידי מחלוקת ע"כ הכנתי לפניהם דינים אלו למען
שכל א' יבא על מקומו לשלום) מאה מאד הוי זהירין שלא למול ולד שיש בו
חשש חלי וממתינן לו מעט שנחרפא תחלו' ז' ימים מעת לעת ואז מלין אותו
ודוקא חולי שבכל הגוף או כאבו עיניו כאב גדול הוי כחולי שבכל הגוף אבל אם
חלה מעט בא' מאיבריו כגון שכאבו לו עיניו כאב מעט וכיוצא' בזה ממתינן
לו עד שיבריא ומלין אותו מיד • ואם המתינו ז' ימים ונשלם ביום ה' אין מלין
אותו

שומר הברית

יח

אותו לפי שציוס ג' יש לער גדול לנימול ואין לגרוס לער ציוס השבת • צ' הילד •
הנימולים ציוס א' מי שנוולד תחלה כימל ראשון אפי' הוט' בן איש עני הו' מצוה •
הנוולד בין השמשות מוכין מן הלילה ונימול לט' שהוא ספק ה' משא"כ צע"ס
וי"ט בין השמשות אינו דוחה שבת וי"ט מספק הן מי"ט צ' של גלויות שבתה
מספק כמו בחול • והצ"ח כתב הלכה למעשה ציוקא דאחילד צסמוך לשקיע •
החמה אין להקל לעשות המיל' צח' אפי' צחול מל"ס צשבת וי"ט אה"כ צדאכא
עד"ן ג' רביעי מיל קודם התחלת יציאת הכוכבים ואם נולד קודם הזמן הזה
נימול לה' ואם לאו הדהה המילה אף בחול • המוהל לא ימול צשבת חס לא
שמל צ' פעמי' קודם לכן והחזק חס לא דליה אחר דאתהוק ביותר ממכוי תינוק
שמת קודם שנימול מלין אותו על קברו בצור או בקנה ואין מצרכין על המילה •
אבל משימין לו סס לזכר שירחמהו עליו מן השמים ויהי' צתחייה המתים :

לעצור דס המילה יאמר • הן אמת הפלת בטוהות וצסחוס חכמה
תודיעני המטיב לאדוניס עבדים נקשרים • אדס נטע גן משה
קרע את הים וצקעו מעינות תהום רצה וארובות השמים נפתחו ויבלא
גשם מן הארץ • יאמר ג' פ' וזעיל צע"ה :

צמ"כ המזון

מכאן בני פולין שמתחילין צזה קודם צרכת המזון :

נודה לשמך בתוך אמוני •	ברוכים אתם לה •
ברשות אל איום וגורא •	משגב לעיתות בצרה •
אל נאזר בגבורה •	אדיר במרום ה' •
ברשות התורה הקדושה •	טהורה היא וגם פרושה •
צודה לנו מודשה •	משה עבר ה' •
ברשות הכתמים הלויים •	אקרא לאלה העבריים •
אהודנו בכל אים •	אברכה את ה' •
ברשות מרגן ורבנן ורבותי •	אפתחה בשיר פיושפתי •
ותאמרנה עצמותי •	ברוך הבא בשם ה' •

ד ב 2 4 נברך

**DAMAGED
TEXT**

ברכת המזון

נברך אלהינו שאכלנו משלו:

וענין ברוך אלהינו שאכלנו משלו ובטובו חיינו :

ברוך הוא וברוך שמו :

ברוך אתה "אלהינו מלך העולם הן את
העולם כלו בטובו בהן בחסד וברחמים
הוא נותן לחם לכל בשר כי לעולם חסדו ובטובו
הגדול תמיד לא חסר לנו ואל יחסר לנו מזון לעולם
ועד: בעבור שמו הגדול כי הוא זון ומפרנס לכל
ומטיב לכל ומכין מזון לכל בריותיו אשר ברא
ברוך אתה "הן את הכל :

גודה לך "אלהינו על שהנחלת לאבותינו ארץ
חמדה טובה ורחבה ~~שהוצאתנו~~ "אלהינו מארץ מצרים ופדיתנו מבית עבדים ועל
בריתך שחתמת בבשרנו ועל תורתך שלמדנו
ועל חקיקה שהורעתנו ועל חיים חן וחסד שחוננתנו
ועל אכילת מזון שאתה זן ומפרנס אותנו תמיד
בכל יום ובכל עת ובכל שעה:

ועל הכל "אלהינו אנחנו מודים לך ומברכים
אותך יתברך שמך בפה כל חי תמיד
לעולם ועד:

מנהג בני תשכנז

אלהים צוית לידך בחירך: את ברית תשמו
הזה

חוק בשאדך • ברית עולם • אתה תכרות
 ליוצרך ולקדוש ישראל כי פאריך • פאריך לו
 באלוני ממדא בהראך • פקודך ביום כפור בעינותו
 במוראך • ברית עולם • פצת ספחין מכותיך
 ארפאך • כי אני ירופאך • רופאך בחסדך כאבריך
 מודיעים הדמים • רשם התהלך לפניו יהיה תמים •
 ברית עולם • ראיתי נקופך כדם עולה ושלמים •
 למען ייטב לך והארכת ימים • ימים מברית
 בהתעצל אב החכמים • יעודתו אז אמרה חתן
 דמים • ברית עולם • יזכור לסגולה מעמים • הפלא
 חסדיך מושיע ממתקוממים • מבורח וממים אסוף
 נדחייך • ואצבור מעת אראך כתבוססת בדמך
 עליך באעבור • ברית עולם • מוטות עולך אשבור •
 ואני בדם בריתך שלחתי אסיריך מבור • מבור אב
 המון בצאתו • מכבודך נעזר וכרות עמו בריתו •
 ברית עולם • מגוחה דוחה וקציעת כהרתו •
 ביום השמיני ימול בשר ערלתו • ערלתו ודאי ולא
 ספק היום או אתמול • עליה דוחק שבת ועל
 מכשירי סבינא להימול • ברית עולם • עשה
 מילה ופריעה ומציצה שוב מול • ואשה מלת ולא
 גוי המל ימול • ימול ביום ולא בלילה אפילו ספק
 ישנה • יחגב מצת אף כי בערום הנא הנא

ברכת המזון

ברית עולם: ישן וער לבוש וערום עת נזכרנה
ימלא שחוק פינו ולשונינו רנה רנה כנפצח
בלכנצח על השמינית תהלתך רחש לבדבר טוב
שש אנכי על אמתך ברית עולם: רחמים תעזור
לעדתך ליי השועה על עמך ברכתך ברכתך
תנה לחביבים בנים בתתך לי גלות מים ישועה
ממעיינים ברית עולם: בשמחה שלימה ישמחו
יונה בחתונים דשנים ורעננים ורעננים כשתילי
זתים ולארצם יקוו ותרשעים חרובי חרבו ברית
עולם: ועד לבניה ויעידו באיים ויחוו כל
הרשעים כאין נגדו וכאפס ותוהו נחשבו נחשבו
בבהמה נדמינו בעיניכם נתונים תחת כפות
רגליכם ברית עולם: נטולי פקס עבור אתם
ובניכם ולקחתי אתכם מן הגוים וקבצתי אתכם
אתכם לבבכם אמול בערלתכם את רוחי אתן
בקרבכם ברית עולם: אכול ושבוע והללתם
על ארצכם אשר נתן לכם: בכרתוב ואכלת
ושבעת וברכת את "אלהיך על הארץ הטובה
אשר נתן לך ברוך אתה "על הארץ ועל המזון:
רחם "אלהינו עלינו על ישראל עמך ועל ירושלים
עירך ועל ציון משכן כבודך ועל מלכות
בית דוד משיחך ועל הבית הגדול והקדוש

שנקרא שמך עליו אלהינו אבינו רענו וזוגנו פרנסנו
 וכלכלנו וזרחנו וזרח לנו "אלהינו מהרה מכל
 צרותינו ונא אל תצריכנו "אלהינו לא לידי מתנת
 בשר ודם ולא לידי הלואתם כי אם לידך הכלאה
 הפתוחה והקדושה והרחבה שלא נבוש ולא נכלם
 לעולם ועד :

רצה ויעלה ויבא

ובנה ירושלים עיר הקודש במהרה בימינו
 ברוך אתה "בונה ברחמי ירושלים אמן :
 ברוך אתה "אלהינו מלך העולם האל אבינו
 מלכנו אדירנו בוראנו גואלנו יוצרנו קדושנו קדוש
 יעקב רוענו רועה ישראל המלך הטוב והמטיב לכל
 א שכל יום ויום הוא הטוב הוא מטיב הוא יטיב לנו
 הוא גמלנו הוא גומלנו והוא יגמול בעדנו לעד
 לחן לחסד ולרחמים ולרוח הצלה והצלחה ברכה
 וישועה נוחמה פרנסה וכלכלה ורחמים וחיים
 ושלוש וכל טוב ומכל טוב לא יחסרנו : הרחמן הוא
 ימלוך עלינו לעולם ועד : הרחמן הוא יתברך
 בשמים ובארץ : הרחמן הוא ישתבח לדור הדורים
 ויתפאר בנו לנצח נצחים ויתהדר בנו לעד ולעולמי
 עולמים : הרחמן הוא יפרנסנו בכבוד : הרחמן
 הוא ישבור עול גלות מעל צוארנו ויהא יוליכנו

ברכת המזון

קוֹמְמִיּוֹת לָאָרֶצְנוּ: הַרְחֵמֵן הוּא יִשְׁלַח לָנוּ בִּרְכָה
מְרֻבָּה בְּבֵית זֶה וְעַל שִׁלְחָן זֶה שְׂאֵב לָנוּ מֵעַלְיוֹ:
הַרְחֵמֵן הוּא יִשְׁלַח לָנוּ אֶת אֱלֹהֵינוּ הַנָּבִיא זְכוֹר לְטוֹב
וְיִבְשֶׁר לָנוּ בִּשְׁוֹרוֹת טוֹבוֹת יְשׁוּעוֹת וְנַחֲמוֹת:

מנהג בני אשכנז

הַרְחֵמֵן הוּא אֲשֶׁר חָנַן אֶת הַיָּלָד הַזֶּה לְאָבִיו
וּלְאִמּוֹ. הוּא יִגְן עָלָיו מִמָּרוֹמוֹ. וּבִשְׁלוֹם
יָבֵא עַל מְקוֹמוֹ. וְיִהְיֶה אֱלֹהֵיו עִמּוֹ. וְכַאֲפָרִים וְכַמְנָשָׁה
לְשׁוֹמוֹ. וְיִקְרָא בִּישְׂרָאֵל שְׁמוֹ: הַרְחֵמֵן הוּא פֶקֶד
יִפְקְדֵהוּ בִּרְחֻמִּים. לְהַבִּינוּ בְּדַת יְכוּמִים. וְיַבְלֶה
בְּטוֹבֵימִים. וְשְׁנוֹתָיו בְּנַעֲיִמִים. יַעֲבֹדוּהוּ עַמִּים.
וְיִשְׁתַּחֲווּ לוֹ לְאִמִּים: הַרְחֵמֵן הוּא רַבּוֹת שְׁנִים
יַחֲיֶיהוּ. צֶדֶק לְרַגְלָיו יִקְרָאָהוּ. וְנַחֲמַת צִיּוֹן יִרְאֶהוּ.
וְאֶת עַמּוֹ לְשָׁלוֹם יְבָרְכֵהוּ. וְיַעֲוֹדֵר חֲסָדָיו לְרַחֲמָהוּ.
כִּי חֲפֵץ חֶסֶד הוּא: הַרְבֵּן הוּא בֶּרֶךְ הַחֶתֶן הַזֶּה
וּבַעַל בְּרִיתוֹ. יִשְׁמַח אָבִיו וְתִגַּל יוֹלְדָתוֹ. וְיִתְבָּרְכוּ
הַמְּסוּבִין בְּסַעֲוֹדָתוֹ. וְכֵן יִזְכּוּ שֵׁשׁ מֵחוּ בַּחֲתוּנָתוֹ.
בְּנֵי בָנִים לְהִרְאוֹתוֹ. וְיִשְׁתַּקְּוּהוּ לְאַחֲרִיתוֹ: הַרְחֵמֵן
הוּא מִתְּהֵרָה יִזְכּוֹר זֹאת מִצּוֹתוֹ. בְּהִיפָּדָה אִיּוֹמָתוֹ.
רַחֲמִים יַעֲוֹרֵר לְעֵדָתוֹ. קֶהְלִיו יִקְבֵּץ בַּחֲמִלָתוֹ.
בְּהִרְאוֹתוֹ אֶת עוֹשֶׁר כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ. וְאֶת יִקְר
הַבְּאֵרֶת מִלְּדָתוֹ: הַרְחֵמֵן הוּא יְבָרֵךְ אֶת הַחֶתֶן הַזֶּה
וּבַעַל

ובעל בריתו וארת אביו וארת אמו וארת אחיו וארת
 רבותינו היושבין בכאן כמו שבירך הקדוש ברוך
 הוא ביתו של אברהם אבינו בכל • ויצחק מכל
 ויעקב כל • כן יברך אותנו כלנו יחד בברכה שלימה
 ונאמר אמן :

במרום ילמדו עליו ויעלינו זכות שתהא
 למשמרת שלום ונשא ברכה מאת יי
 וצדקת מאלהי ישענו ונמצא חן ושכל טוב
 בעיני אלהים ואדם : ** מנהג בני פולין

הרחמן הוא יזכנו לימות המשיח • הרחמן הוא
 ולחי העולם הבא נצליח • מגדול
 ישועות מלכו ירויח • ועשה חסד אבי הילד ואמו •
 למשיחו נשים • לרוד ולזרעו ויזכו לגדלו
 ברכה להניח • עושה שלום ולחנכו ולחכמו •
 במרומו • הוא עשה שלום עלינו מיום השמיני
 ועל כל ישראל ואמרו אמן : והלאה ירצה
 דמו • ויהי יי

אלהינו עמו : הרחמן הוא יברך בעל ברית המילה
 אשר שש לעשות צדק בגילה • וישלם פעלו
 ומשכרתו כפולה ויתנהו למעלה למעלה :
 הרחמן הוא יברך רך הנימול לשמנה • ויהיו
 ידיו ולבו לאל אמונה • ויזכו לרעות פני

ברכת המזון

השכינה • שלש פעמים בשנה: הַרְחֵם הוּא יְבָרֶךְ
הַמַּלְאָכִים הַעֲרָלָה • וּפְרַעוֹמֵצֵי דְמֵי הַמִּלָּה • אִישׁ
הִירְאוּךָ הַלֵּבֵב עֲבוּדָתוֹ פִּסּוּלָה • אִם שֶׁלֹּא
לֹא יַעֲשֶׂה לָּהּ: *הַרְחֵם הוּא יִשְׁלַח לָנוּ מְשִׁיחוֹ
הוֹלֵךְ תָּמִיד • בְּזִכְרוֹת חַתְּנֵי מוֹלֹת דָּמִים • לְבִישׁ
בְּשׂוּרוֹת טוֹבוֹת וְנִחוּמִים • לְעַם אֶחָד מְפֹרָד וּמְפֹרָד
בֵּין הָעַמִּים: *הַרְחֵם הוּא יִשְׁלַח לָנוּ כֹּהֵן צֶדֶק אֲשֶׁר
לִקַּח לְעֹלָם • עַד הוֹכֵן בְּסֹאֵב שֶׁמֶשׁ וִיהְיוּ
פָּנָיו בְּאַדְרֵתוֹ וְיִגְלוּ • בְּרִיתִי הִתָּה אִתּוֹ הַחַיִּים
וְהַשְׁלוֹם: *הַרְחֵם הוּא יִזְכֵּנוּ וְיַחֲיֵנוּ לִימֹת
הַמְּשִׁיחַ וְלַחַיִּי הָעוֹלָם הַבָּא מְגֻדֹל יְשׁוּעוֹת מַלְכוּ
וְעוֹשֶׂה חֶסֶד לְמְשִׁיחוֹ לְדָוִד וּלְזֶרְעוֹ עַד עוֹלָם:
עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל
כָּל יִשְׂרָאֵל וְאָמְרוּ אָמֵן:

דיני פדיון הבן

מצוה עשה לפדות כל איש ישראל את בנו שהוא בכור לאמו הישראלית
מיום שלשים ומעלה • בחמשה סלעים • ואם פדאו קודם אינו
פדוי • ומכאן ואילך עובר עליו בעשה • ויש אומרים שחמשה סלעים הם
צמד שני זהובי רינגט שהוא ארבעה זהובי פוליש או ארבעה מרק ליב"ש
(מסקי מהר"י סימן ת"ח) • וכן כתב מהר"ל ושכן מסיק בסמ"ק • אלו
חמשה סלעים נותן לכהן בכסף • או בשוה כסף מכל דבר שירצה • חוץ
מקרקעות עבדים ושטרות • ואם פדאו בהם אינו פדוי:

וזה לך סדר הפדיון • בתר ברכת המוציא

זאב מייתי ליה לזכור קמיה כהן • ומודיע להם שהוא צמד פטור רתם
למנהג ארצות • ומייתי כסף או שוה כסף חמשה סלעים •

ומניח לפני הכהן ואומר לכהן • אשתי פלונית הישראלית ילדה לי בן זה הכבוד והגני בותנולך :

הכהן שאל אותו במאי בעית טפי • בצנך בכורך או בחמשה סלעים דמחייבת ליהן לי בפדיון בנך בכורך זה :

האב אומר בעינא צנני בכרי זה • והילך חמשה סלעי' בפדיונו דמחייבנא ביה • (ובהדי שנותן האב לכהן הפדיון • מדרך האב בקול רס :)

יְיָ בָרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל פְּדִיּוֹן הַבֵּן :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהֵחֵינּוּ וְקִיַּמְנוּ וְהִגִּיעָנוּ לְזֶמֶן הַזֶּה :

ואם יטיין צעיד מדרך הכהן על היין מיד אחר ההפדיון (מהרי"ל)
וכן ראוי לנהוג כדי לפרסומי מלהא • ואח"כ אוכלין ושותין שמחים וטובי לב על קיים המצוה • כדי לקיים עבדו את ה' בשמחה ובאור לפניו ברננה • ובימות זה נזכה מהרה לעלות לארץ צרנה • אמן :

סדר הפרת נדרים

מאחר שידוע ומפורסם מה שאמרו רז"ל שבעין נדרים בניס מתיר ר"ל ע"כ יזהר כל אדם מישראל שלא יבשל צעון זה ויזהר לקיים מידי שנה בשנה תיקון זה • גם מסירת מודעה זאת :

האבקש התרת חרם וקבלת גויפה יעמוד לפני ב"ד ויזכר טוב בלשם ה' עשרה שהם עדה קדושה • ויאמר בזה הלשון • לשם ייחוד קודשא ב"ה ושכינתו :

שמעו נא ריבתי רייני מומחים כל נדר או שבועה אפוא'כר או קונ' או חרם שנדרתי או נשבעתי

בהקיץ או בחלום או נשבעתי בשמות הקדושי' שאננם נמחקים ובשם ה' יה וכל מיני נזירות שקבלתי עלי ואפילו נזירות שמשון וכל שום איסור ואפילו איסור הנאה שאסרתי עלי או על אחרים בכל לשון של איסור בין בלשון איסור או חרם או קונם ומל שום קבלה אפי' של מנה שקבלתי עלי בין בלשון נדר בין

בלשון

סדר הפרת נדרים

בלשון נדרה בין בלשון שבועה בין בלשון נזירות בין
בכל לשון וגם הנעשה בת כ בין כל נדר ובין כל נדרה
ובין שום מנהג של מצוה שנהגתי את עצמי וכל מוצא
שפתי שיצא מפי או שנדרתי בלבי לעשות שום מצוה
מהמצוות או איזה הנהגה טובה או איזה דבר טוב
שנהגתי שלש פעמים ולא התניתי שיהא בלי נדר
הן דבר שעשיתי הן על עצמי הן על אחרים הן אותן
הידועי לי הן אותן שבכר נשכחתי בכלהן את החרטא
בהן מעיקרא וישאל ומבקש אני ממעלתכם התרה
עליהם כי יראתי פן אכישל ואלכר חם ושלום בעון
נדרים ושבועות ונזירות וחרמות ואיסורין וקונמות
והסכמות ואין אני תוהא חם ושלום על קיום המעשים
מזכים ההם שעשיתי רק אני מתחרט על קבלת
הענינים בלשון נדר או שבועה או נזירות או איסור או
חרם או קונם או הסכמה או קבלה בלב ומתחרט אני
על זה שלא אמרתי הנני עוש' דבר זה בלי נדר ושבוע'
ונזירות וחרם ואיסור וקונם וקבלה בלב לכן אני שוא'
התרה בכלהן אני מתחרט על כל הנזכר בין אם היו
המעשים מדברים הנוגעי' בממוץ בין מהדברי' הנוגעי'
בגוף בין מהדברים הנוגעים אל הנשמה בכלהן אני
מתחרט על לשון נדר ושבועה ונזירות ואיסור וחרם
זקונם וקבל' בלב והנה מצד הדין המתחרט זה מבקש
התרה צריך לפרוט הנדר אך דעו נא רבותי כי אי
אפשר לפורטם כי רבים הם ואין אני מבקש התרה על
אותן הנדרים שאין להתיר אותם ע"כ יהיו נא בעיניכם
באילו

כאילו הייתי פורעכם:

(והמהירין משיבין לו ג' פלסין הזה)

הכל יהיו מותרים לך הכל מחולים לך הכל שרויים
לך אין כאן לא נדר ולא שבועה ולא נזירות
ולא חרם ולא איסור ולא קונם ולא נדוי ולא שמתא
ולא ארור יש כאן מהילה וסליחה וכפרה וכשם
שנמתידיס הנבית דין של מטה כך יהיו מותרים מבית
דין של מעלה:

(ואח"כ יהא מוסר מודעא לפניהם ואומר כלסין הזה)

הרי אני מוסר מודעא לפניכם ואני מבטל מכאן
ולהבא כל הנדרים וכל שבועות ונזירות ואיסורים
וקונמות וחרמות והסכמות וקבלות בלב שאקבל עלי
בעצמי הן בהק"ץ הן בחלום הו"ץ כנגד דיי תענית למנחה
ובאם שאשכח לתנאי מודעא הזאת ואדור מהיום עוד
מעתה אני מתחרט עליהם ומתנה עליהם שיהא כולן
בטלין ומבוטלין לא שרידין ולא קיימין ולא יהון חלין
כלל וכלל בכולן אחרטנה בהון מעתה ועד עולם:
(ויעיל זה כשלא יזכור לתנאי בשעת השבועה כמנואר ב"ד) (ואח"כ
המודעא יאמר לפניהם)

אם עברתי על שום דבר שנתחייבתי נזירה או
ארור או נדוי או חרם או שמתא או קללה בין
מפי השכינ' בין מפי ב"ד של צבא מעלה בין מפי עצמו
בין מפי אחרים בין בעולם הזה בין בעולם הבא הריני
שב בתשובה שלימה לפניך ואני שב יהי על הארץ
מנודה ואתפלש באפר בוכה ומבכה ומתחרט
מתודה על כל מה שחטאתי ועויתי ופשעתי ומריתי
ומרויתי

שומר הברית

ומרדתי מיום היותי על האדמה עד היום הזה ואשפוך
את נפשי לשאול סליחה ומהילה וכפרה מן השמים
וכמה בריות ואש' ממעלהכם שתתירוני מן כל הנוזפו'
והארורים והנידוים והחרמים והשמתות והקללות
שנתחייבתי ושנכשלתי בהם עד היום הזה:

ואם מתרחק מן העדה ד' אמות וחולץ מנעליו וישב על הרץ ויאמר זה

דריני יושב לקבל הנוזפה והנידוי אשר נתחייבתי
מפי ב"ד של מעלה על כמה חטאים ועונות

ופשעי' שחטאתי ועויתי ופשעתי אנכי עצב נפץ ונבו'
הרבתי אשמה בתורתך בגרתי ביחידותיך פגמתי
בספירותיך השלכתי פגם בקדשיך המים היוצאים
מבית יי' הולכתי מבית המלכות לבית הכסא מקום
הטינופת אשרת הזימרה אויבתיך הרסתי מזבחותיך
חללתי בריתך בהכסות הערלה על ברית הקודש
ופגמתי בכל כ' אותיות הקדושים והגברתי בחיצונים
והגני נתחייבתי נידוי מפי ב"ד הצדק או מפי הקב"ה או
מפי השכינה לכן מתודה אני ומתחנן ומתהרט וכוכה
ומתאונן על עונותי ואומר חטאתי עויתי פשעתי לא
אוסף עוד לשוב בדרך הזה התר התר יוצר
בראשית סלח סלח אביר יעקב כי מלך אל טוב
וסלח אתה וסייעני להיות מהשבים אליך בלב שלם
אשר חטאתם לא תזכור עוד אמן סלה:

(ולאחר שיסב מעט על הרץ כמנוחה ואכל אז קורין אותו העדה הקדושים

יאמרו לו בלשון הזה)

אחינו אתה אחינו אתה אחינו אתה מאחר שקבלת
עליך את הדין עמוד מעל הארץ ובא אצלינו:

(ואצעמוד מן הארץ ויתפלל בדמעות שלים ליחוד קב"ה ושכינתיה ויאמר :)
 יהי רצון מלפניך ייאלהי ואלהי אבותי שכל קללת
 והארורים ונדרים ונוזפים והחרמות והשמתות
 שקללתי או שאדרתי או שנריתי או שהחרמתי או
 שישמתתי את עצמי או אשתי או בני ביתי או את
 אחרים אשר מזרע ישראל המה או אחרים שקללו או
 שאדרו או שנדו או שהחרמו או שישמתו אותי או
 אשתי או את זרעי או את בני ביתי : יהי רצון מלפניך
 ייאלהי ואלהי אבותי אלהינו שבשמים ובארץ שאל
 ישלטו בנו ואיעשו רושם וכל הקללת יתהפכו עלינו
 לטובה ולברכה כדרכיב ויהפוך ייאלהיך לך את
 הקללה לברכה כי אהבך ייאלהיך :

(ואמר התפלה גם העדה הקדושה יתורו ויאמרו לו ג"פ כלשון הזה)

כולם מותרים לך כולם ישרוים לך כולם מחולים
 לך בשם שאנחנו מתירין לך בב"ד של מטה
 כך יהיו מותרים מב"ד של מעלה ויהפוך ה' אלהיך לך
 את הקללה לברכה כי אהבך ה' אלהיך :

סדר מסירות מורעה

שמעו רבותי הרי אני מוסר מורעה בפניכם באם
 שיבא השטן או כת דליה להסית אותי לעבוד
 על אחת ממצות יי' הן מצות עשה הן מצות לא תעש'
 הן מצות שחייבן עליהם כריתות או מיתות כ"ד או
 נדרים או סיג או על הכלל כלוה' ובפרט באם שיבא
 עת פקודתי להשיב הפקדון אשר הפקד אתו יסית
 וידח אותי ומחמת אימה ורעד וטירוף ובלבול דעת
 אני

סדר הפרת נדרים

אני מקרה לו חלילה והלילה הן במחשבה הן בדיבור
או בכל מה שהפה יוכל לדבר ולב לחשוב אף על פי
שאחז' לאין אדם נתפס על צערו אם אין עושה כלל
עושה מהיצה בינו לבין אבינו שבשמים בבן אני מוסר
מודעה בפניכם שיהיה אותו דיבור או מחשבה בטל
ומבוטל כחדם הנשבר ולא יהיה ממש בדיבורי או
במחשבתי או ברמיזתי כי אני מאמין בשמך הגדול
שאתה אמת ומשה עבדיך אמת ותורתו אמת ואתה
יחיד ומיוחד ואין יחידות כמוד בשום פנים הרה הורה
ויהיה יי מלך יי מלך יי מלך לעולם ועד ביום ההוא
יהיה יי אחד ושמו אחד כי אין כמוד באלהים בשמים
ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד ברוך הו' וברוך שמו
לעד ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד :

גם אבקש ממעלתכם מאחר אין צדיק בארץ בזמן
הזה אשר לא קרה לו מקרה בלתי טהור בהוצאו
זרע לבטלה יהיה באיזה אופן שיהיה ואותן הספד המה
חושבין אותי להם לאב ורוצים להנות ממני וממנתי
אחר מתתי באמרם כי אתה אבינו בכן אבקש
ממעלתך מחילה שתעזרני לבקש את פני מלך מלכי
המלכים הקב"ה להכניס לקדושה כל אותן הטיפין
שיצאו ממני לבטלה הן באונם הן ברצון הן בשוגג הן
במזיד הן עד הן ישן על ידי שם הקדוש היוצא מפיו
דיל בלע ויקאנו בישלוב שם חויה בניקוד שורק כזה
יחאבוה : ויזכר שלא יוציא מפיו :

וגם אני מקבל עלי לפניכם אם יגזור הקדוש ברוך
הוא

בה

סדר פדיון נפש

הוֹיָה עָלַי חַיִּים וְיֵהָא כַּח לַעֲנוֹת נַפְשִׁי כְּפִי מִסַּפֵּר
הַנִּמְצָא בְּכַתְבֵי הָאֵרֶץ ז'ל וּבִשְׁאֵרֵי סַפְרֵי הַקְדוּשָׁה אֲשֶׁר
בְּאֶרֶץ הַמִּזְרָח וְעַל יְדֵיָהּ הוּא חָרַב בִּפְיוֹת בִּידֵי לְהַמִּיתָם
וּלְהַשְׁלִיכָם בְּמִצּוֹלוֹת יָם אֲמֵנָם מִי יוֹדֵעַ מִהַיּוֹלֵד יוֹם
וְעֵדֵיָן לֹא גִמְרְתִּי הַתִּיקוּנִים לַעֲזוֹן הַזֶּה:

הַנִּי מַחְרִים וּמְנַדֵּה אוֹתָהּ בְּכָלֵל שְׁלֹא יַעֲזוּ בִּי אוֹ
כְּמִטָּתִי אוֹ בְּבִגְדִי וְלֹא יִלּוּ אוֹתִי לְקַבְּרִי וְאַתֶּם
גַּם אַתֶּם תִּגְזְרֻן עִמָּכֶם הַשְׁכִּינָה וְתַחֲדִימוּ אוֹתִי כְּאוֹפֵן
שְׁלֹא יִהְיֶה לָהֶם כַּח לִילָךְ אַחֵר מִטָּתִי וּמִכָּל שֹׁכֵן לִיגַע
בְּבִגְדִי אוֹ בְּגוֹפִי:

הַב"ר הַיּוֹשֵׁבִין יַעֲזוּ וַיֹּאמְרוּ

בְּצִירֹךְ קַב"הוּ קִבְּלֵנוּ הַמַּסְרוֹת אֲשֶׁר מִכָּר פְּלוֹנִי בְּרַ פְּלוֹנִית גּוֹפוֹ
וּנְפִשּׁוֹ רוּחוֹ וְנִשְׁמָתוֹ לַעֲלֹת כָּל הַעֲלִיּוֹת וְסִיבָה כָּל הַסִּיבּוֹת
וְכָל מַה שִּׁיעֲשֶׂה מֵהַיּוֹם כְּגַד הַמַּסִּירָת מוֹדֵעָה הַזֹּאת הֵן בְּמַעֲשֵׂה הֵן בְּדִבְרוֹר
הֵן בְּמַחֲשָׁבָה אֲנַחְנוּ מַבְטְלִים אוֹתוֹ הַמַּעֲשֵׂה בְּצִירֹךְ קוֹדֵשׁא בְּרִיךְ הוּא
נִשְׁכַּיְנָתִי וְלֹא יַעֲשֶׂה בְּפִלְגֵי בְּרַ פְּלוֹנִית שׁוֹם רוּשָׁם:

גַּם מַחְרִימָם אֲנַחְנוּ ב"ד בְּצִירֹךְ קַב"הוּ כָּל טִיפּוֹת אֲרֶע שִׁינְאוֹ מִן פְּלוֹנִי
בְּרַ פְּלוֹנִית לְבַטְלָה מִעוֹלָם עַד הַיּוֹם הַזֶּה גַּם אֲשֶׁר יֵאָדוּ מִמֶּנּוּ
בְּגִלְגוּלִים הַקּוֹדֵמִים גַּם אֲשֶׁר יֵאָדוּ לְבַטְלָה מֵהַיּוֹם עַד אַחֵר מִיתָתוֹ שְׁלֹא יַעֲזוּ
בְּפִלְגֵי בְּרַ פְּלוֹנִית הֵן בּוֹ בַּעֲמָלוֹ אוֹ בְּגִיפּוֹ הֵן בְּנִגְדּוֹ הֵן בְּמַחֲשָׁבוֹתָא יֵאָדוּ
אוֹתוֹ מִצִּיתוֹ לְקַבְּרוֹ:

וּפְדִיּוֹן נַפְשִׁי הַרְמַבֵּן ז'ל

(קַח פְּרוּטוֹת כְּשֵׁמוֹ לְמַשַּׁל אִם שְׁמוֹ יַעֲקֹב יִקַּח קַפ"ב פְּרוּטוֹת וְקַח יוֹד
פְּרוּטוֹת מִהֵן וַיֹּאמֶר)

לְשֵׁם יִחְדָּד קַב"ה וְשָׁכֵנִיתִי בְּדַחֲלוֹ לִיחֵד שֵׁם י"ה בּו"ה בְּשֵׁם כְּלִי שְׂרָאֵל
הַרְבֵּי נִתְּנָה י' פְּרוּטוֹת אֵילּוֹ בְּשֵׁם הַיֵּשׁ יַעֲקֹב ב"פ לִיחֵד זָדָק
עִם זָדִיק פְּדִיעַ נַפְשִׁי פְּלִפְלִית י' פְּרוּטוֹת אֵלֶּן יֵהָא פְּדִיוֹן אוֹתִי שֵׁל שְׁמוֹ
ה א ז 5 יַעֲקֹב

סדר פריון הנפש כפי הרמ"ב ז"ל

עקב יחי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו שיהא י' פרוטות אלו
 כפרה על כל ישראל וכתובם האיש פלוני בר פלוני בכלל ויהי המעשה נדקה
 שלום אל נא רפא נא לה בתוך שאר כל חולי עמו ישראל רודף נדקה
 וחסד ימצא חיים נדקה וכבוד ונדקה בכל ממות לא ממיתה משונה בלבד
 אלא הפילוממיתה עצמות אם יש עליו מלאך מליך אחד מני אלף להגיד
 לאדם ישו ויסגנו ויאמר פדעו מרדה שחת מלאך כופר הסולח לכל
 עונכי רופא לכל תחלואיכי הגואל משחת חייכי המעטרכי חסד ורחמים
 המשביע בטוב עדיך תתחדש כנשר נעורייכי יברך ה' וישמרך יאר
 ה' פניו אליך ויחנק ישא ה' פניו אליך וישם לך שלום :

(למנצח מזמור לדוד יעקב ה' וכו' ויהי נועם וכו' שיר למעלות אשא
 עיני אל הקרים וכו' אגא בכה גדולת וכו' ואח"כ יאמר זה)

אנא אדני רופא כל בשר מותן ורופא המכאיב וחובש רופא כל תחלואים
 המרחם נדכאים השומע לעקת נופלים על ערש דוי חוס ורחם
 וחמול וכזה את האש ואת הגחלים והפר מפכ"פ כל חולי וכל מכה וכל מכאוב
 ונזרת וחבלות ומרעין ציטן ונער וחזקיהו ואמארו והקימהו מערש דוי חמול
 ידו וסעדו למען שמך הגדול ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד :
 וחזקיהו ואמארו והלילה מן החולי הזה והעמידהו על רגליו אמן סלה
 הללויה לעד :

(ואחר כך יקח ע' פרוטות כנגד ע' משם יעקב ויאמר התפלה כנ"ל ואח"כ
 ק' פרוטות כנגד ק' משם יעקב ויאמר התפלה כנ"ל ואח"כ קת צ'
 פרוטות ועשה כנ"ל ואח"כ יספר המעשה כזה י' ע' ק' צ' : וכללם יחד
 ויאמר וכל העדה בקול רם : שיה המעלות אשאי כל ירא וכו' ואח"כ
 נחלקת המעות לעניים הגונים לשבעה חלקים וזה נוסח התפילה
 בשמחלקין הנדקה :)

לשם יתד הקדוש ברוך הוא ושכינתה בשם כל ישראל אנחנו נתנו זה
 לנדקה בשביל פכ"פ ונדקה א תהא נחלקת לשבעה נדקות ונדקה
 זו ינצל משבעה פורענות הכתובים בתורה ומשבעה מדורי גיהנם ויקויים
 בו הפסוק ונדקה תציל ממות כן נדקה לחיים ונדיק מצרה נחלץ ויבא רשע
 תחתיו על כן מלך מלכי העלמים הקדוש ברוך הוא תהא נדקה זו מקובלת
 לפניך ויהיה לו בזה פדיון נפשו כמו שכתוב פדה אלהים את ישראל מפל
 כרותיו יודו לה' חסדו ונפלאותיו לבני אדם : אם יש עליו מלאך מליך
 אחד מני אלף להגיד לאדם ישו ויסגנו ויאמר פדעו מרדה שחת מלאכי

פוער א"ס • וזוה תהא תפלחינו מקובלת לפניך כיון מנוכך ע"ג מוצחק
ולפלוני בר פלוגיה הזה אשר התפללנו עליו יעמוד לו זכות תורה וזכות אבות
וזכות דברים וזכות תעניות כל בית רבן אמן :

(ואחר שעושין הפדיון יאמרו בקשה זו בכונת הלל)

יד רצון מלפניך ה' אלהי ואלהי אבותי עשה למען קדושת שמותיך
הקדושים והטהורים הנזכרים ונעשים בה על ידי פדיון זה ותתן
מחשבה טובה למעשה כי לך ה' החסד ואתה השלם לאיש כמעשהו והגבר
חסדך על מדת דינך ויומתקו הגזירות הקשות ע"י פלא העליון אשר הוא
חסדים גדולים ורחמים גמורים ופטוים שאין בהם תערובות דין כלל
ויכנסו רחמך אה כעסך מעלינו ומעל פלוני בר פלוגיה (או פז"פ) שעשה
פדיון לנפשו והפריש מממונו לצדקה : וכן יהי רצון שיעלה לרצון לפניך
ולפני כסא כבודך פדיון נפש זה האדם וילך לפניו צדקו למליץ טוב ויושר
להמליץ בעדו וללמד סניגוריא ולסחוס פי המקטרגים עליו ולז' העשה יריהם
חושיה ועלה ותעלה לנו ותחתור תחירה מתחת כסא כבודך לקבל עתידותינו
ועתידות פלוני בר פלוגי ויקויים בו מקרא שכתוב וצדקה תליל ממות :
זכן תליל נפשו ממנו ולחיותו ברעב ותלילהו מכל רע מדבר מהרב
מרעב וממשחית וממגפה ומכל צרה ויגון ואנקה ואל תחכו בנפש
אויביו איב פנימי ואויב חיצון ומכל נגע ומחלה תוליהו ותחלימהו ותתפלהו
רפואה שלימה רצוואת הנפש ורפואת הבין תחוננה ותפדהו מרדת שחת
ותאחר מלאתי כופר ותצטל מעלינו ומעל פז"פ ומעל כל עמך בית ישראל
כל גזירות קשות ורעות קלות וחמורות ותגזור עליו ועלינו גזירות טובות
ותצרינו צורות טובות ישועות ונחמות ותפקדנו בפקודה ישועה ורחמים
כי לך אדון הסליחות ורחמים עזרינו אלהי יסעינו על דבר כבוד שמך :
והגלמוכר על חטאותינו למען שמך : יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך
י' צדי וגואלי : צדק יי' לעולם אמן ואמן :

סדר פדיון נפש על החולי ב"מ

בראש יקח דבר המנוי כגון פרוטות או שאר מטבעות או כל דבר המנוי
שים בו דררא דממונא אפילו אגוזים וכיוצא בו העשיר ירבה
והדל לא ימעיט הכל לפי ערכו אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוין לבו
לשמים : וכך סמרו :

יקח 5 2 ב זה

סדר פריון נפש

יקח ק"ם פרוטות או שאר דבר המנוי רק שיהיה **ק"ם** כמנין **צלם**
 וכמנין **עין** וזה סוד בגלל אלהים עשה את האדם • וזה סוד
 הפסוק כי האדם **עין** השדה • ופירושו כך הוא כי **יוד הא ואו הא**
 עולה **מ"ה** כמנין **אדם** • נמצא ששם הוי"ה עולה מ"ה **ועין** הוא
 כמנין הויה בהכאה • כזה יוד פעמים ה' הרי כ' : וכן להיפך ה' פעמי'
 י' הרי כ' • ה' פעמים ו' הרי ל' • ו' פעמים ה' הרי ל' • הרי **ק"ם** כמנין
צלם וכמנין **עין** • גם **כסף** עולה כמנין **ק"ם** • לכן טוב
 ליקח פרוטות של כסף וכשהיו **הק"ם** פרוטות מונחים לפניו יקח
 מן הפרוטות י"ז ולא ימנה אותם בפיו רק במחשבתו ולפנים • יכוין כשיקח
 אחד יכוין א' וכן ב' ג' ד' ה' ו' ו' פ' צ' י"א י"ב י"ג י"ד ט' ט"ז י"ז • כך
 יכוין המספר במחשבתו ולא ידבר **שם** • יכוין שעלה במספר הסם הקדוש
 הנקרא בזוהר וישב"ק"א דחחום ציה שמיא וארעא הנקרא **איהו** והוא
 יולא מפסוק **אח השמים ואח הארץ** • ואח"כ יחזור וימנה במחשבתו מן
 השפה ולפניו א' ג' כ' בדרך א' ב' ג' עד ד' ויכוין שהוא נגד **הסם אהיה**
 ויניחם כל א' וא' בפני עצמו ולא יערבם • ואח"כ יחזור וימנה במחשבתו מן
 השפה ולפנים עד ד' ו' בדרך א' ב' ג' וכנ"ל ויכוין שהוא נגד **הויה**
 ויניחם לפני עצמו • נמצא מונח לפניו ג' לבזרס א' י' ז' • וא' **ב"א** • וא'
ב"ז עולה ביחד **ד"ן** • ויכוין שע"י ג' שמות הללו ימתיק הדין כי ג' שמות
 הללו רחמים הם אבל עדיין המיתוק אינו אלא בכח וע"י מחשבתו אבל לא
 בפועל ולכן לא יערבם יחד כדי שלא יתערב הדין • ואח"כ יקח מן **הק"ם**
 וישפור א' ב' ג' ד' ה' ו' וכו' עד ס"ד וזה המספר יוציא מן השפה ולחץ ויהמר
 א' ב' ג' וכו' עד ס"ד ויכוין שהוא מספר נגד שם של **אדני** וכשמגיע
 למספר ס"ד אז מיד זרבע כממרי' כשיאמר ס"ה יערב עמהם אותן ג' מספרים
 המונחים כל א' וא' במקומו **י"ז ב"א כ"ז** • ויכוין כשהוא אומר **ס"ד**
 שהם אותיות דין • ואח"כ כשהוא אומר **ס"ה** יכוין שזה האחד הוא נגד הא'
 של **אדני** והא' היא רחמים גמורים כי היא פל"א אין בו תערובות דין
 לגמרי וממתיק הדין לגמרי וע"י העירוב נמתיק הדין לגמרי המיתוק בא בכח
 ופועל ולכן יוציא בפעם הרביעית מן השפה ולחץ • ויהיה רחמים גמורים וחין
 שטן וכפגע רע ושלוש וחיים • יוסיפו מן השמים • ואח"כ יקח אלו **קכ ט**
 פרוטות ויחנם ללוחדי תורה ואל יעבדם אלו כדי שלא להחמין המצוה •
 ובשאר ענין **ל"א** פרוטות מן **ק"ם** אותן יהי שלוש ימנך **חסד אל** כל
 היום כי כזר נמתקו הדינים ע"י כוונות הנ"ל ונתעורר רחמים גמורים •
 ואח"כ יאמר יהי רצון כנ"ל •

לעצור דם המילה

עוד מלאתי סגולות לעצור דם המילה על כן צרפתי אותו כאן לבסוף כדי
 שיהיה בנמצא :

וזו היא ראשונה

קח גיד השור ותשרוף אותו לעפר ויפזר על המילה ויעמוד הדם בעצרת ה' :

עוד אחרת קח דשא הגדל על הגב ויניח על המילה :

ע"א נעם ליינחנט אונ' צרען וויא איין זונטר אונ' לעש זיא אויס אין
 איל אונ' ליג זיא אויף דער מילס אזווארס אז מן קאן עש דער ליידין

ע"א שאב אב פון דער ליינחנט דיא פתילין דיא אויף דער ליינחנט זיין
 ליג אויף דער מילה :

ע"א נעם אעש פון דעם הערד אונ' שיט זיא אויף דער מילה :

ע"א נעם טרכין בלוט שקורין בלשון לטי"ן סנג"מי :

ע"א נעם מאסי"יאה בלשון לטי"ן אונ' שיט עש אויף דער מילה :

ע"א נעם טוני"א בלשון לטי"ן אזו אונ' גוט פולבר ג"כ אז שיטן אויף דער
 מילה :

ע"א נעם ליסס"וס בלשון לטי"ן אזו ג"כ איין גוט פולבר אז שיטן אויף
 דער מילה :

ע"א נעם סערקו"קאלי אזו רייב קליין אז פולבר אונ' שיט אויף דער מילה :

שיערי רפואה וסיעתא דשמיא

תפלה לאחרים להתפלל בעד החולה וטוב שיהיו עשרה כדי שיאמרו קדיש
 ושכינה קדוה ואהיה וכדיר לא ימאס ואם החולה היא נקבה יאמרו כל
 לשון זכר בלשון נקבה : קידם כל יאמרו מזמורים אלו שהם ל"ז בגימטריא המילוי
 שם של ס"ג שמשם הרפואה והחיים החבד :

וזה סדרם על מכוס נזמורך' מזמור ו' מזמור ט' מזמור י"ג מזמור ט"ז
 מזמור י"ז מזמור י"ח מזמור כ"ג מזמור כ"ה מזמור ל' מזמור ל"א מזמור ל"ב
 מזמור ל"ג מזמור ל"ז מזמור ל"ח מזמור ל"ט מזמור מ"א מזמור מ"ט מזמור
 נ"ה מזמור נ"ו מזמור ס"ט מזמור פ"ו מזמור פ"ז מזמור פ"ט מזמור צ"א
 מזמור ק"ב מזמור ק"ג מזמור ק"ד מזמור ק"ז מזמור ק"י מזמור ק"ח מזמור
 קמ"ב מזמור קמג מזמור קכ"ח :

ואח"כ יאמרו בהמניה אפי כל הפס קיס משמו כגון שמו יעקב יאמרו יודי"ן עיי"ן
 קופי"ן בית"ן ואח"כ יאמרו פל הפסוקים כאותיו' וזה שם קר"ע שט"ן בהמניה חפין :
 וכן לילדת המקשה לילד יאמרו ג"כ המזמורים כנ"ל ואח"כ יאמרו בהמניה אפי כל
 הפסוקים האותיות משמה כגון שמה רבקה יאמרו הפסוקים רשי"ן בית"ן קופי"ן
 והי"ן

תפלה ובקשה עבור המקשת לילד

והח"כ יאמרו הפקוקים האותיות מהשם קר"ע ט"ען וחח"כ יאמרו חזונו
יענך ה' ביום זרה י"ג ספמים : וחח"כ יאמרו הפלה זו

פלונית הגולדות מן פלוני מאן דעני לאמד הוא יענה
יתך אין כמוד בשמים ובארץ ומי יוכל לספר שבחד :
יהי רצון מלפניך אלהי השמים ואלהי הארץ אלהי
אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב האל הגדול
הגבור והנורא אהיה אשר אהיה יה יהוה אל אלהים ה'
צבאות שדי אדני רחום וחנן העונה לעתות בצרה
את יראיו הוא יקבל תפילתינו ותפלת עמו כל בית
ישראל ובכללם יזכור ויפקוד לרחמים אשה עצורה
הזועקת בחבליה מרת פלוני הגולדת מן פלוני אשת
פלוני היא היושבת על המשבר היא שובדת על ה'
אלהיה השם יתברך יראה צרתה ודמעתה ויעתר לה
ותעלה לרצון תפלתה : השם יתברך ברחמי הרבי'
ימלטה וברחמי הרבים יחלצה מלך מלכי המלכים
הק"ב ששמיץ וענה תפלת האמהות הקדושות
והמהורות שהיו טבעם עקרות והפך ושנה מערכתם
והיו מאתו עקרות ונפקדות ונזכרות בזרע אנשי הוא
עבור לאשה הנזכרת היושבת על המשבר כי עיניה
תלויות לך לבדך כשפחה אל יד גבירתה עד שתוציא
אותה לריוח ותענה לה בשעה הזאת כמו ששמערת
מי שהתפלל לפגיו מזמור זה ותעלה תפילתה לפגיו
כמו שהיה עולה ריח ניחוח וריח קטור' על גבי המזבח
קראתי בכל לבבי ענני'ה חקיד אצורה :

רב' שע אתה האל הגדול הגבור והנורא העונה
לענות בצרה אל יראיו הוא יקבל תפילתינו
ותפלה

תפלה ובקשה עבור המקשה לילד כח
ותפלת כל עמך בית ישראל וכללם יזכור ויפקוד
ברחמים לטובה האשה עצורה וצרה כמבכירה
ולבה מצורה תחיל תצעק בהפליה וצירה היושבת על
המשבר שהגיע עת לדתה ויטובה עליה אלהיה הוא
יראה צויה ודמעה וצדקתה ויעתר לעתירתה
ותעלה לרצון תפלתה ותפלת המתפללים בעדה
ברחמיו הרובי יחליציה ויפליטיה ומליטיה מי ששמוע
וענה לתפלת האמהות הקדושו שהיו בטבעם עקרות
והפך ושינה מערכתם לטובה ולבירה הוא יפקוד
ויזכור ויענה לטובה להאשה קשת רוח היושבת על
המישביר שהגיע עת לדתה שתלד מהרה מהר צועה
להפתח ולא ימות ליסחת ויפתח לה את רחמה וילדה
את העובר בריוח ובהצלה לחיים ולשלום במזל טוב
בלי שום נזק וצער לא לה ולא בולדה ולא תוסיף
לדאבה עוד כי עיניה לך תלויו כשפחה אל יד גבירתה
שתוציא אותה לאורה ולרחוה ולחיים ארוכים ותקבל
ברחמים ותפלתינו וכל המתפללים בעדה אל נא רפא
נא לה מחבליה ופתח צידיה ויעמדה לה זכות תפלת
הרבים וזכות תורתם ורפא את תחלואיה ומכותיה
ומכאוביה בעת צרה שהיא עתה יענה ה' ביום צרה
ישגבך שם אלהי יעקב וגו' ובטל ממנה כל גזירות
קשות ורעות ומשטינה וחדש כנישר נעוריה מי
שענה ופקד לכל העקריות והזולדות הוא יענה ויצילה
מפתקה של חוה ומכל ~~המכשלות~~ מימיתה: כי בידך
המפתח לפתוח רחם ~~האשה~~ וקיים בה בטבם תחיל
ילדה

תפלה ובקשה עבור הטקשת לילד

ילדה בטרם תבא חבל לה והמליטה זכר. עוזר נא
לה רחום ותנון שמע צעקות ורמעות ויללות האשה
היושבת על המשבר כי באו מים עד נפשה. ישלח
עוזר מקדש ומציון יסערה. באמרה מאין יבא עוזרי
עזרי מעם ה' עושה שמים וארץ: מן המצר קראתי יה
ענני במרחביה: ואתה ה' תספור ירחים תמלאנה
וידעת עת לדתנה. תכרענה ילדיהן תפלחנה
חבליהם תשלחנה: ותקיים בה מקרא שכתוב לא
תהיה משכלה ועקרה בארצך את מספר ימך אמלא.
מאל אביך ועוזרך ואת שדי ויברכך ברכת שמי מעל
ברכות תהום רובצת תחת ברכת שדים ורחם:

ת ו ש ל ב ע

הסכמת הגאון הגדול המפורסם אב"ד ורמ"ק אמישטרדם דקהל אשכנזים יע"א

הסכמת הגאון הנ"ל הגיע לידי אחר התחלת הדפוס ואיירי דחביבי הצגתי
באחרונה על שם אחרון הביב:

ברוך המקום שמסר עולמו לשומרים **שומר הברית והחסד**
על יראיו הדבקים בו ובהורתו מגנא ומללא מלהג של ישראל.
תורה שנתפשט ללמוד בחבורת אנשים כלילה קודם שמכניסי' התינוק לבדית
לא היה סדר ללימוד עתה שצא לגבולינו האלוק כמבואר שלמה במבואר
ישראל וצידו סדר לימוד כאשר טובים בארץ הקדושה ורועה לזכות רבים
להביא לדפוס הספר הזה אשר צשמו הנאה לו יקרא **שומר הברית**
ודאגה מדד איירי דזוטרא פון יצא זר לגבולו להדפיס שנית ע"כ לצי לחוקקי
ישראל להסכים להדפיסו בתוקף דברי חכמים בנ"ה נשמעים שלא ירום ולא
יונק שום מדפיס יהיה מי שיהי' צלתי רצון כמבואר הנ"ל להדפיס ספר הזה שכי'
עז כלות ששה שנים מעתה ובעת על הפקודים ליקום האי גברא בארור
יהשומע יונעם ויצא על שם אמת חתמה דו' טבת **התע"ט**
ליצדה: הקטן אברהם בן אברהם ה' יצא זל"ה חפץ אמטטרדם
קהל אשכנזים יע"א:

